

Účast Českého svazu ochránců přírody ve správních řízeních na okrese Benešov v letech 1996 – 2007 ANALYTICKÁ A PŘÍPADOVÁ STUDIE

Petra HUMLÍČKOVÁ
a kolektiv

ČSOP Vlašim
2008

nadace rozvoje
občanské společnosti

Podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejska a Norska v rámci Finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu prostřednictvím nadace rozvoje občanské společnosti.

Obsah

Úvod	3
1. Účast veřejnosti při ochraně životního prostředí	4
1.1. Pojem	4
1.2. Formy účasti veřejnosti na řízení	5
1.3. Přínosy účasti veřejnosti	5
2. Struktura nevládních organizací na okrese Benešov	7
ČSOP Vlašim	7
Další nevládní organizace na okrese Benešov	8
3. Okres Benešov – základní charakteristika	9
Přírodní podmínky	9
Struktura povrchu	9
Vodstvo	10
Nerostné bohatství	10
Hospodářství	10
Zemědělství	10
Doprava	11
Ochrana přírody	12
4. Obecná charakteristika činnosti ČSOP ve správních řízeních	13
Celkový počet řízení v jednotlivých letech	13
Poměr řízení podle jednotlivých zákonů	13
Četnost jednotlivých typů řízení členěných dle archivu	14
Způsob vyjádření v řízení	14
Úspěšnost ČSOP v řízení	15
Počet 2. instančních správních řízení	16
Rozložení podle jednotlivých typů řízení	16
Kácení dřevin rostoucích mimo les	16
Stavby	17
Územní plánování	18
Liniové stavby	18
Dopravní stavby	19
Elektrické vedení	19
Vodoprávní řízení	20
Zřizování čistíren odpadních vod (ČOV)	20
Zalesňování nelesních ploch	21
Významné krajinné prvky	21
Krajinný ráz	21
5. Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka	23
6. Případové studie	26
Bažantnice	26
Dálnice D3	28
Duby u prádely ve Vlašimi	30

Logistické centrum Divišov	31
Velkovepřín Litichovice	35
Základnová stanice radiotelefonní sítě u Keblova	36
Zaplocení cesty u Sázavy	37
Závěr	41
Přílohy	43
Příloha č. 1: Počet řízení v jednotlivých kategoriích a letech	43
Příloha č. 2: Poměr řízení v jednotlivých letech	44
Příloha č. 3: Úspěšnost v řízení	48
Příloha č. 4: Poměr řízení první a druhé instance	51
Příloha č. 5: Typ vyjádření ČSOP	53
Příloha č. 6: Poměr řízení podle jednotlivých zákonů	54
9. Literatura	55
Knihy	55
Webové stránky	56
Časopisy	56
Archiv	56

Úvod

Tato publikace je výsledkem analýzy činnosti Okresního sdružení Českého svazu chránců přírody Benešov (dále jen OS ČSOP Benešov) v letech 1996 až 2007 ve správních řízeních v ochraně přírody a krajiny na okrese Benešov. Díky zachovalosti archivu bylo možné vytvořit v českých poměrech unikátní studii praktické aplikace účasti veřejnosti ve správních řízeních.

Po obecném úvodu do problematiky účasti veřejnosti, výkladu pojmu a možností účasti, následuje charakteristika specifík okresu Benešov. Tu považujeme za důležitou z důvodů místního přesahu této příručky, která je určena odborné veřejnosti na celém území České republiky. Uvádíme proto nejen charakteristiku okresu Benešov jako území, ale i charakteristiky a popis činnosti ekologických nevládních organizací působících v této oblasti.

Analytický výstup je obsažen v samostatné kapitole, ve které je zkoumána účast ČSOP v řízení z několika pohledů – z hlediska počtu řízení, jejich rozložení v průběhu času, podle jednotlivých právních předpisů i dle věcných okruhů. Dále hodnotíme průběh těchto řízení, způsob vyjadřování ČSOP a jeho celkovou úspěšnost. Zvláště jsou rozebírány i jednotlivé typy řízení. Tato kapitola je doplněna větším množstvím grafů a tabulek, které jsou ještě podrobněji uváděny v přílohové části celé publikace.

Samostatná kapitola je věnována i rozboru poměrně nového, ale velmi perspektivního způsobu ochrany životního prostředí – pozemkovým spolkům, které mají na okrese Benešov dlouhodobou tradici již z období 1. republiky, na kterou ČSOP Vlašim nyní úspěšně navazuje.

Následující kapitola uvádí právní rozbor několika vybraných kauz ČSOP. Tyto případové studie ukazující činnost ČSOP z poněkud jiného úhlu pohledu, rozebírají konkrétní strategie a postupy v jednotlivých typech řízení. Mimo jiné je i součástí každé studie rozbor předpokladů k úspěšnému vedení takového typu řízení, které se může stát inspirací i pro jiné spolky či jednotlivce.

V přílohové části je obsažena řada údajů, grafů a tabulek, které byly získány na základě analýzy činnosti ČSOP. Jednotlivé přílohy se týkají všech výše zmiňovaných okruhů posuzování, tedy počtu řízení, jejich dělení na základě nejrůznějších kritérií, průběhu řízení i úspěšnosti ČSOP. Všechny pak ukazují i změny ve sledovaných kategoriích v průběhu času.

Závěrem je nezbytné podotknout, že tato „Analytická a případová studie“ vychází současně s „Metodickou příručkou“ ČSOP Vlašim. Obě tyto publikace jsou zaměřeny na účast veřejnosti ve správních a dalších řízeních a její další rozvoj. Přestože každá z nich má poněkud odlišný úhel pohledu na danou problematiku, zůstávají obě publikace věcně propojené, a to i pomocí značného množství odkazů v textu.

1. Účast veřejnosti při ochraně životního prostředí

1.1. Pojem

Ochranu životního prostředí svěřují právní předpisy převážně do rukou orgánů výkonné moci, resp. veřejné správy (tzn. orgánů státní správy, územní samosprávy a odborných institucí). I mimo tuto strukturu se ovšem najdou lidé – veřejnost, kteří se rádi zapojují do ochrany životního prostředí a cítí to jako svůj úkol a/či poslání.

Současná právní úprava nabízí širokou škálu možností pro zapojení veřejnosti, jedná se o tzv. *účast veřejnosti v širším slova smyslu*. Formami tohoto zapojení jsou například:

- využití práva shromažďovacího (happeningy, manifestace, pochody, blokády, atd.),
- využití práva sdružovacího (spolky, společnosti, občanská sdružení, atd.),
- využití práva petičního (vychází z práva každého obracet se na státní orgány a orgány státní samosprávy s žádostmi, návrhy a stížnostmi, viz např. jezy na Labi, týrání zvířat, trasy dálnic, atd.),
- práva podílet se na správě věcí veřejných (volby a referenda),
- práva na informace o životním prostředí (aktivní a pasivní poskytování informací),
- podávání podnětů a stížností (k ČIŽP, ombudsmanovi, stavebnímu úřadu, atd.),
- účast na řízeních, která nejsou správním řízením (EIA, vyhlášování zvláště chráněných území, projednávání a schvalování územně plánovací dokumentace),
- účast na správním i občanskoprávním řízení (na základě zákona o ochraně přírody a krajiny, vodního zákona, atd.),
- účast institucionalizované povahy (veřejné stráže),
- výkon vlastnického práva a uzavírání dohod (pozemkové spolky, které vlastní ekologicky významná území, vyhlášování zvláště chráněných území na základě dohody mezi vlastníkem pozemku a státem).

Tato publikace je zaměřena především na *účast v užším slova smyslu*, tj. na účast v řízeních, která jsou správními řízeními, popř. však i v těch, která mezi správní řízení nepatří.

Ale ani takto vymezenou účast nelze vnímat jako vytrženou z kontextu ostatních práv, protože k dosažení požadovaného cíle je v některých případech vhodnější a účinnější provést výkon jiného z možných oprávnění (např. petice, referenda, nebo případy, kdy se nevládní ekologická organizace stane vlastníkem ohroženého území). Dalším důvodem je úzké provázání těchto práv. Účinný výkon práva na účast veřejnosti je neoddelitelný od práva na informace a přístupu k soudní ochraně. Bez práva na informace by se veřejnost nikdy nedozvěděla o připravovaných, nebo probíhají-

cích řízeních a neměla tak vůbec možnost se rozhodnout o tom, zda se chce daného řízení účastnit. A naopak bez zajištěného přístupu k soudům by byla znemožněna účinná účast veřejnosti, obdobně jako se děje u každého nároku, který není nijak právně vymahatelný, závisela by zcela na libovůli správních orgánů.

1.2. Formy účasti veřejnosti na řízení

Ani účast veřejnosti v užším slova smyslu nelze vnímat jako zcela homogenní. Naopak je možné pro něj popsat dvě základní formy a jejich vzájemné kombinace.

„*Soft participation*“ znamená ve své čisté podobě možnost účasti pro každého. Kdokoliv má právo získat informace a vyjádřit svoje připomínky. Při „*hard participation*“ je právo účastnit se omezeno pouze na některé osoby, které mají také právo získat informace a vyjádřit svoje připomínky, vedle toho je jejich právo rozšířeno i na možnost soudního přezkumu jejich účasti. V české právní úpravě je tato forma účasti dokonce téměř rovnocenná ostatním účastníkům řízení.

1.3. Přínosy účasti veřejnosti

Účast veřejnosti v řízení o životním prostředí není vždy vnímána pouze pozitivně. Častými argumenty proti tomuto institutu je prodlužování a prodražování celého řízení na základě jednání osob, které nemají žádný majetkový vztah k dané věci, ani nejsou státem pověřeny k ochraně určitého veřejného zájmu.

Výčet argumentů pro vhodně aplikovanou účast veřejnosti ale jasně hovoří v její prospěch. Mezi výhody pro samotné řízení patří:

- kontrolovanější postup rozhodování (účast veřejnosti má významnou kontrolní funkci, včetně kontroly transparentního, nezkorumpovaného řízení),
- rozhodování na základě komplexnějších podkladů (zvláště odborná veřejnost může předkládat informace a důkazy, které by jinak mohly zůstat opomenuty),
- vyšší legitimita rozhodnutí (rozhodnutí je kvalitnější, zúčastnění nemají pocit, že bylo rozhodnuto „o nich bez nich“),
- celkové zefektivnění řízení a kvalitnější rozhodnutí (věcný obsah – kompromisní řešení protichůdných zájmů, procesní pochybení, vynucování rozhodnutí, atd.).

Účast veřejnosti nemá pozitivní vliv jen na jednotlivá konkrétní řízení, ale na celou správu věcí veřejných. Činí se tak více způsoby:

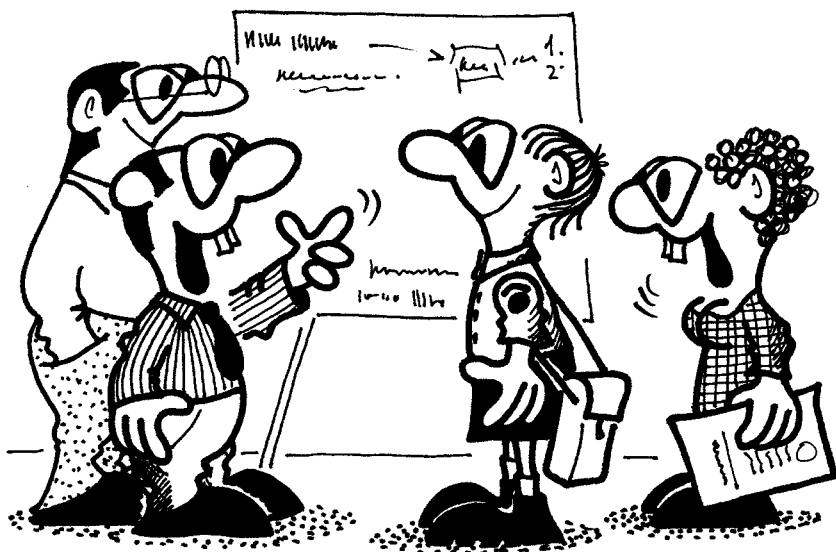
- již zmíněnou kontrolou jednotlivých řízení,
- předkládáním problémů k soudnímu přezkumu a následně vzniklé judikatuře o sporných, nejasných otázkách,
- připomínkováním vznikajících předpisů, kterými se správa později bude řídit.

Kromě výše zmíněných výhod pro řízení i státní správu samotnou má účast veřejnosti tyto důležité funkce pro společnost:

- vtažení veřejnosti do rozhodování podporuje ztotožnění občanů s politickým systémem, zejména s jeho demokratickými prvky,
- společnost tvořená takto aktivními občany, kteří jsou si vědomi svých práv, povinností i výhod, které jim demokracie přináší, vykazuje vyšší stabilitu a odolnost vůči tendencím k jakémukoliv omezení demokracie.

Z účasti veřejnosti „mají zisk“ i investoři. Výhodné je pro ně určení sporných otázek a jejich řešení již v počátcích celé investice, kdy je možné celý projekt snadno a hlavně poměrně levně změnit, popř. i od něj bez větších ztrát včas ustoupit.

Všechny tyto základní teze o výhodách účasti veřejnosti jsou obecně platné pro jakékoliv řízení. Jejich význam však ještě vzrůstá, pokud se jedná o oblast životního prostředí, tedy o oblast zájmů primárně nemateriální a obtížně ekonomicky ocenitelných. To je možná důvod, proč má účast veřejnosti své počátky právě v oblasti ochrany životního prostředí. Právě z této oblasti se pak rozvíjí dále do správního řízení a tím i do oblastí, které s životním prostředím přímo nesouvisí.

2. Struktura nevládních organizací na okrese Benešov

Ke správnému pochopení činnosti OS ČSOP Benešov je nutné zmínit regionální strukturu nevládních organizací (NGOs) na okrese Benešov.

Největší členskou základnu, ale i materiální i personální zdroje, na okrese Benešov představují jednotlivé organizace působící v rámci ČSOP. Nelze však opomíjet ani činnost a význam dalších občanských sdružení.

ČSOP Vlašim

Český svaz ochránců přírody byl jako celek založen v r. 1979. Na okrese Benešov začal pracovat v r. 1982. Členové ČSOP se sdružují do základních organizací, které mají právní subjektivitu.

Na Podblanicku byly původně založeny organizace ČSOP v těchto městech a obcích: Benešov, Bukovany, Choratice, Domašín, Kladruby, Konopiště, Křížov, Křivsoudov, Krusičany, Lišno, Mladá Vožice, Roudný, Sázava, Studený, Světlá, Vlašim a Votice. Nejstarší z nich většinou zanikly, některé se znovu obnovily, nověji založené většinou existují dodnes.

Na Podblanicku tak ke dni dokončení této publikace působily následující základní organizace ČSOP sdružené v okresním sdružení:

- Základní organizace ČSOP Benešov,
- Základní organizace ČSOP Domašín,
- Základní organizace ČSOP při RÚ Kladruby,
- Základní organizace ČSOP Sázava,
- Základní organizace ČSOP Votice,
- Základní organizace ČSOP Strňap,
- Základní organizace ČSOP Vlašim (sdružuje i členy bývalých ZO ČSOP Studený a Křivsoudov a další členy z okresu Benešov).

Celkem je organizováno ve všech výše uvedených organizacích přes 260 členů z území celého okresu.

Většina organizací ČSOP působících na okrese Benešov se sdružuje v Okresním sdružení ČSOP Benešov, které vystupuje, pokud není řečeno jinak, ve správních řízeních jménem všech sdružených organizací. Hlavní důvody tohoto přístupu jsou následující:

- zajištění jednotného postupu,
- vytvoření odpovídajícího partnerství příslušným orgánům veřejné správy na regionální úrovni,
- zjednodušení procedury,
- tým lidí s přehledem o celkovém dění na okrese,

- pracovníci jsou zběhlí v jednání s úřady,
- pracovníci znají možné problémy s vynucováním rozhodnutí a díky tomu umějí i správně nastavit podmínky rozhodnutí.

Z kapacitních důvodů se OS ČSOP Benešov účastní řízení pouze na základě zákona o ochraně přírody a krajiny a nevyužívá možností poskytovaných v dalších právních předpisech (např. zákon o vodách, zákon o integrované prevenci atd.). Využívána prakticky není ani možnost soudního přezkumu správních rozhodnutí.

Do roku 2000 byla řízení personálně rozdělena takto:

- nejčastější řízení – řízení týkající se dřevin rostoucích mimo les – měli na starosti: Ing. Karel Kříž a Ing. Marek Lempochner (oba vzděláním lesní inženýři),
- všechna ostatní řízení zabezpečovali: Ing. Karel Kříž a Ing. Pavel Pešout (lesní a zemědělský inženýr).

V letech 2000 – 2005 zůstávalo personální obsazení shodné s tím, že působnost Ing. Pavla Pešouta se přesunula spíše do roviny konzultační.

Od roku 2005 se personální zajištění účasti v řízeních dále snížilo a v současnosti ho mají na starosti pouze dva pracovníci: Ing. Karel Kříž a Jakub Hromas, DiS., (VOŠ Tábor) který se specializuje na stromy a liniové stavby.

Posudky k biologickému hodnocení obstarávají: Ing. Karel Kříž a Ing. Mgr. Martin Klaudys.

V odborně složitějších věcech (druhá ochrana, hodnoty vypouštěných látek pro čističky odpadních vod, atd.) spolupracuje OS ČSOP Benešov s mnoha dalšími externími spolupracovníky, kteří se specializují na tyto oblasti.

V ČSOP Vlašim je celkově zaměstnáno zhruba 10 stálých a kolem 20 sezónních zaměstnanců, v průběhu léta i několik desítek brigádníků z řad studentů. Při výsadbách ve volné krajině a údržbě přírodovědně cenných lokalit vydatně pomáhají Skauti a Hnutí Brontosaurus.

Další nevládní organizace na okrese Benešov

Na okrese Benešov dále působí tyto ekologické nevládní organizace mimo struktury ČSOP:

- Ochrana fauny Votice,
- Zelená alternativa Světlá u Louňovic.

Vedle OS ČSOP Benešov se řízení pravidelně zúčastňuje i Zelená alternativa, větších kauz (stavba dálnice D3) se účastnily i nevládní organizace s celostátní působností – Děti Země, Hnutí Duha, apod.

3. Okres Benešov – základní charakteristika

V této kapitole stručně charakterizujeme okres Benešov, který je oblastí působnosti OS ČSOP Benešov. Seznámení s charakteristikou oblasti považujeme za jeden z klíčových předpokladů pro pochopení specifík činnosti OS ČSOP Benešov a možné převedení jejich poznatků do činnosti občanských sdružení i v jiných regionech.

Okres Benešov (okresní město Benešov) je druhým nejrozlehlejším okresem ve Středočeském kraji, nachází se v jeho jihovýchodní části. Rozloha okresu je v současné době asi 1 475 km², do konce roku 2006 ale byla dokonce větší. Počtem obyvatel cca 92 tis. se okres v rámci kraje řadí mezi průměrně lidnaté. Hustota zalidnění je však po okrese Rakovník druhá nejnižší ve středních Čechách (62 obyvatel na 1 km²). Okres je tvořen územím 115 obcí, z toho je 9 měst a 9 městysů.

Od reformy veřejné správy z 1. ledna 2003 se okres člení na tři správní obvody obcí s rozšířenou působností:

- Benešov,
- Vlašim,
- Votice

a pět správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem:

- Benešov,
- Sázava,
- Týnec nad Sázavou,
- Vlašim,
- Votice.

Přírodní podmínky

Struktura povrchu

Krajina Benešovska by se pro svůj charakter dala označit jako „typicky česká“. Najdeme zde mírně zvlněnou pahorkatinu s nadmořskými výškami od 200 do 700 m, většina území se však nachází v nadmořské výšce přibližně 350 – 550 m. Nápadnou dominantou krajiny je pověstmi opředená hora Blaník (632 m n. m.) nad obcí Louňovice pod Blaníkem. Nejvyšší oblastí okresu je tzv. Česká Sibiř v jeho jižní části (mezi Voticemi a Meznem). V této oblasti najdeme také nejvyšší bod okresu – Mezivrata (713 m n. m.) s televizním vysílačem. Nejvýše položenou obcí okresu je Miličín (617 m n. m.). Naopak nejnižší leží obec Krhanice na Sázavě – (276 m n. m.). K Benešovsku také částečně patří členité údolí Vltavy – konkrétně část východních břehů vodní nádrže Slapy.

Ke dni 31. prosince 2003 měl okres celkovou plochu 1 523,48 km², z toho:

- 62,23 % zemědělských pozemků (z toho 47,91 % orné půdy – tj. 76,99 %

zemědělských pozemků),

- 37,77 % ostatních pozemků (z toho 27,48 % lesy – tj. 72,75 % ostatních pozemků).

Vodstvo

Okres přibližně ohraničují toky řek Vltava, Sázava a Želivka. Řeka Vltava tvoří jen asi 18 km dlouhou přirozenou západní hranici Benešovska. V celé této délce je vzduta vodami vodních nádrží Slapy a Štěchovice. Sázava protéká okresem v délce 74 km ve východo-západním směru a je mnohokrát přerušena různými okresními hranicemi. Na jejím toku není vystavěna žádná přehrada. Leží na ní například města Týnec nad Sázavou a Sázava. Nejvýznamnějším přítokem Sázavy je Želivka, která tvoří část východní hranice okresu. Protéká jím v délce 20 km, ze kterých pouze poslední 4 km před soutokem nejsou vzduty přehradou. Zbývající část je tvořena vodní nádrží Švihov, zásobárnou pitné vody pro Prahu a střední Čechy s přísným hygienickým ochranným režimem. Nelze opomenout ani říčku Blanici, přítok Sázavy, která protéká okresem v délce 37 km. Nejvýznamnějším sídlem na jejím toku je město Vlašim.

Mezi další vodní plochy patří rybníky – na Benešovsku se vyskytují zejména mezi Benešovem a Voticemi a mezi Neveklovem a Týncem nad Sázavou. Největším rybníkem okresu je Podhrázský rybník v katastru obce Olbramovice.

Nerostné bohatství

Okres Benešov je velmi chudý na jakékoliv nerostné zdroje. Z nerostných surovin lze jmenovat pouze kámen, který se v menším množství těží u Sázavy.

Hospodářství

Přibližně do poloviny 20. století mělo Benešovsko ryze zemědělský charakter. Od té doby došlo k částečné industrializaci. Mezi nejvýznamnější průmyslová odvětví patří potravinářství (mlékárna, pivovar, atd.), strojírenství (zbrojovka, sklářství, hutnictví) a stavebnictví.

Zemědělství

Rostlinná výroba produkuje zejména obiloviny, řepku a ve vyšších polohách i brambory. V živočišné výrobě je zastoupen jak chov skotu, tak chov drůbeže a drobného zvířectva. Na Konopišti a v Líšně u Bystřice najdeme chovné rybníky. Velká zemědělská družstva sídlí např. v Bystřici, Čechticích, Ratměřicích, Ostředku, v Trhovém Štěpánově, atd. Dále na území okresu hospodaří větší množství soukromě hospodařících zemědělců.

Doprava

Silniční doprava

Okresem prochází dva velmi významné silniční tahy – dálnice D1 a silnice I/3. Dálnice D1 byla na území celého okresu Benešov zprovozněna v roce 1977. Délka dálnice na území okresu je 46 km a je na něm 6 sjezdů (Hvězdonice, Ostředek, Šternov, Psáře, Soutice a Loket). Z dálnice D1 odbočuje v Mirošovicích na Praze-východ silnice I/3 (o délce na území okresu 42 km). Na silnici je velmi hustý provoz, jemuž by měla ulehčit plánovaná dálnice D3, která je již dlouhá léta v plánu. Dálnice D3 by měla poněkud necitlivě překročit Sázavu a pokračovat krásnou krajinou okolo Neveklova a Heřmaniček až k hranici okresu do Mezna a dále směrem na Tábor, České Budějovice a Rakousko. Proti výstavbě dálnice protestují mnohá ekologická sdružení a tamní obyvatelstvo a chataři.

Železniční doprava

Nejvýznamnější tratí na území okresu je trať 220 Praha – Benešov – Tábor – České Budějovice. V úseku Praha – Benešov je dvojkolejná, v celé své délce je elektrizovaná. V současnosti probíhá modernizace a přestavba této trati tak, aby vyhovovala parametrům 4. železničního koridoru (do Rakouska). Na Benešovsku najdeme také 4 lokální trati. Z nádraží v Čerčanech vycházejí 2 větve tzv. Posázavského pacifiku – přes Týnec nad Sázavou a Davli do Prahy a přes Sázavu a Kácov do Světlé nad Sázavou.

Dálnice D1 (foto J. Hromas)

Cestovní ruch

Benešovsko patří díky své poloze i přírodním krásám mezi nejoblíbenější pří-městská rekreační zázemí Pražanů. Mnoho obyvatel hlavního města má na území okresu chaty a chalupy. Díky přívětivé a vyvážené kulturní krajině je okres také velmi vyhledávaným místem pro jednodenní turistiku nebo cykloturistiku. Turisticky nejatraktivnější je zejména Podblanicko, okolí Neveklova a Votic. K nejvýznamnějším stavebním památkám okresu patří zámek Konopiště s rozsáhlým anglickým parkem. Dále se sem řadí nově opravený barokní zámek Jemniště u Postupic, gotický hrad Český Šternberk na Sázavě, románský hrad v Týnci nad Sázavou a další.

Ochrana přírody

Dne 29. prosince 1981 byla v jižní části okresu na ploše 41 km² vyhlášena Chráněná krajinná oblast (CHKO) Blaník, jejíž dominantou jsou právě vrcholy Velkého a Malého Blaníku. Sídlo Správy CHKO Blaník je v Louňovicích pod Blaníkem.

Maloplošných chráněných území se na okrese Benešov nachází 18 (z toho 1 národní přírodní rezervace, 10 přírodních památek a 7 přírodních rezervací). Celková rozloha těchto území je cca 3 km².

Velký Blaník (foto archiv ČSOP Vlašim)

4. Obecná charakteristika činnosti ČSOP ve správních řízeních

Celkový počet řízení v jednotlivých letech

Celkový počet řízení v letech 1996 až 2007, které byly OS ČSOP Benešov oznámeny, je 6 928.

Jejich rozložení v jednotlivých letech vypadá takto:

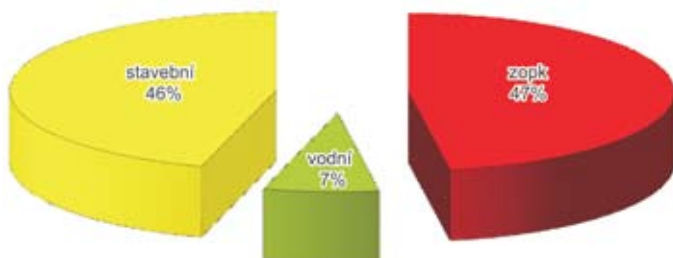
Jde tedy průměrně o 577 řízení za rok, tj. více než 10 týdně, 2 řízení každý pracovní den, která byla zvládána v kapacitě původně 4, v současnosti 2 zaměstnanců.

Největší nárůst počtu řízení v letech 2000 a 2001 byl způsoben nárůstem řízení v oblasti lesů (byly schvalovány lesní hospodářské plány), velkým množstvím liniových staveb i staveb ostatních. Od roku 2002 je počet řízení stabilizovaný a spíše klesá. Počet je obdobný jako ve druhé polovině 90. let. Podrobnější údaje naleznete v Příloze č. 1: Počet řízení v jednotlivých kategoriích a letech.

Poměr řízení podle jednotlivých zákonů

Účast ČSOP se zakládá čistě na zákoně o ochraně přírody a krajiny. Na základě tohoto zákona mají možnost účastnit se řízení podle různých jiných zákonů týkajících se ochrany přírody a krajiny. Přesto zůstává účast nejčastější (ve 47 %) právě na základě zákona o ochraně přírody a krajiny. Téměř stejně často (ve 46 %) se jednalo o řízení podle stavebního zákona. Většina řešeným případů se totiž týká nové výstavby, popřípadě oprav již existujících staveb. Pouze zlomek (6 %) řízení bylo vedeno na základě vodního zákona.

Poměr řízení podle jednotlivých zákonů

Četnost jednotlivých typů řízení členěných dle archivu

Nejčastějším typem řízení bylo kácení dřevin rostoucích mimo les s počtem řízení 2205, tj. 183 ročně (více než 30 % všech řízení). Zajímavý je i vysoký počet řízení týkající se vod, který by v případě sloučené analýzy vodních řízení a řízení ohledně čistírny odpadních vod dosáhl s téměř 800 případy poměru 12 %, a tím by se stal i 3. nejčastějším řízením.

Celkový přehled řízení podle četnosti vypadá následovně :

Kácení	2 217	30%
Ostatní stavby	1 264	17%
Liniové stavby	616	9%
Les	549	8%
Územní plánování	503	7%
Významné krajinné prvky	503	7%
Vodní řízení	421	6%
Čistírny odpadních vod	386	6%
Krajinný ráz	347	5%
Dopravní stavby	186	3%
Elektrické vedení	108	2%

Podrobný přehled vývoje v průběhu let naleznete v Příloze č. 2: Poměr řízení v jednotlivých letech.

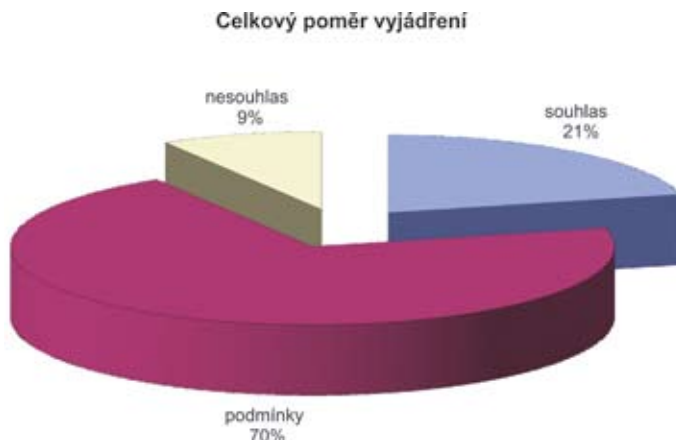
Způsob vyjádření v řízení

Pro pochopení dalších analyzovaných kategorií je důležité upozornit i na způsob vyjadřování ČSOP v řízení. Ze všech analyzovaných případů ČSOP nesouhlasil pouze s 9 %, tedy méně než s každým desátým. Naopak ve více než 20 % případů ČSOP vyjádřil svůj souhlas bez dalších připomínek. Ve většině (tj. 70 %) ČSOP

OBEČNÁ CHARAKTERISTIKA ČINNOSTI ČSOP VE SPRÁVNÍCH ŘÍZENÍCH

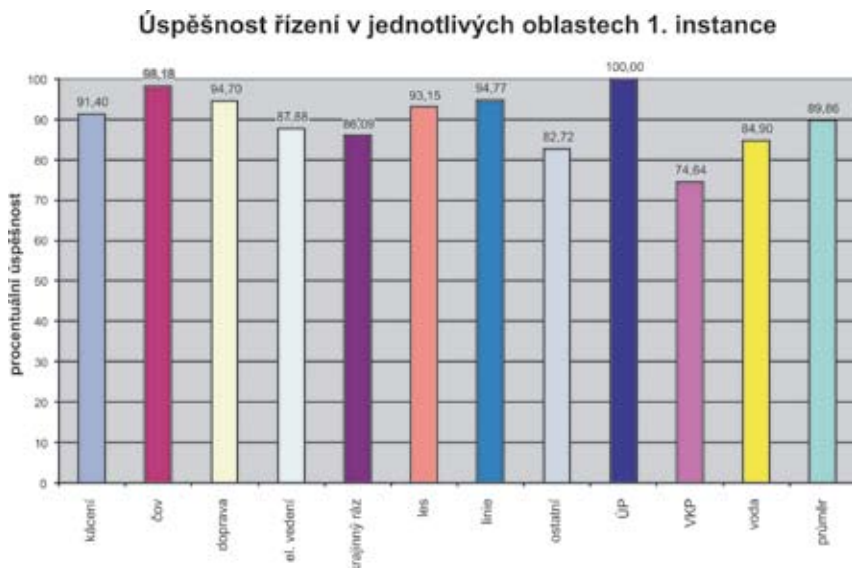
s daným záměrem souhlasil za předpokladu splnění některých podmínek, které se většinou týkaly opatření k ochraně zeleně, vodních toků a chráněných druhů živočichů a rostlin.

Tento způsob vyjadřování a stanovení reálně dosažitelných cílů v podmínkách rozhodnutí je jistě jedním z předpokladů dále hodnocené vysoké úspěšnosti ČSOP v řízení.

Úspěšnost ČSOP v řízení

Termínem úspěšnost v této analýze rozumíme respektování názoru ČSOP v rozhodnutí příslušného orgánu veřejné správy. ČSOP je možné hodnotit v těchto říze-

ních jako velmi úspěšný, protože dosahuje úspěšnosti téměř 90 % v první instanci a 83 % ve druhé instanci. Úspěšnost se tak dlouhodobě drží nad 85 % v první instanci a vždy nad 50 % ve druhé instanci. Nejméně úspěšným typem řízení je řízení o zásahu do významného krajinného prvku (75 %). Přesnější údaje naleznete v Příloze č. 3: Úspěšnost řízení.

Počet 2. instančních správních řízení

Vysoká úspěšnost v prvoinstančním řízení je jedním z důvodů, proč se ČSOP tak málo odvolává a zcela tak bourá obvyklou výhradu proti účasti občanských sdružení – prodlužování řízení. Počet odvolání z celkového počtu řízení vedených v 1. instanci je 147, tj. 2 %.

Rozložení podle jednotlivých typů řízení

V následujících kapitolách uvádíme i dílčí hodnocení jednotlivých typů řízení. Tato řízení jsou dělena způsobem, který je shodný s dělením kauz v archivu OS ČSOP Benešov. Proto jsou například řízení podle stavebního zákona rozdělena do několika zvláštních kategorií. Tento stav vyplývá ze specifčnosti strategie účasti a připomínek k jednotlivým typům řízení.

Kácení dřevin rostoucích mimo les

Řízení o povolení ke kácení dřevin rostoucích mimo les byla nejčastějším typem řízení s počtem přesahujícím 2 200 za 12 let, tak tvořila více než 30 % všech řízení, kterých se OS ČSOP Benešov účastnil.

Z důvodů přehlednosti si tato řízení OS ČSOP Benešov dále rozdělilo na dřeviny rostoucí v katastrálním území obce Vlašim a ve zbylém území okresu.

Z důvodů omezené personální kapacity i ekologické hodnoty jednotlivých druhů stromů se ČSOP nepřihlašoval do všech řízení, ale pouze do některých. Toto rozdělení se odvíjí od druhu dřeviny navržené na pokácení a je přesně specifikováno

OBEČNÁ CHARAKTERISTIKA ČINNOSTI ČSOP VE SPRÁVNÍCH ŘÍZENÍCH

v Metodické příručce. Aktivní účast a připomínkování řízení se tak netýkalo všech řízení, ale pouze asi 1 000, tj. méně než 50%.

Zhruba v polovině řízení bylo povoleno pokácet strom s uložení náhradní výsadby (39 %), nebo nebylo kácení povoleno vůbec (14 %). Ve zbylých případech bylo povoleno pokácet strom bez uložení náhradní výsadby. Počet těchto povolení v průběhu sledovaného časového období mírně klesal. Většinou se jednalo o případy již výše zmiňovaných dřevin bez „větší ekologické hodnoty“.

Přesto jsou právě řízení v oblasti kácení dřevin jedním z méně úspěšných z pohledu ČSOP (těsně nad 90 %), proto je v těchto řízeních i neobvykle vysoký poměr odvolání – 4 %, což je dvakrát víc než je celkový průměr.

Stavby

ČSOP Vlašim dělí výstavbu na více různých kategorií. Důvodem pro toto dělení je skutečnost, že většina povolovaných záměrů s dopadem na životní prostředí se týkají výstavby. Zároveň některé druhy staveb jsou natolik specifické, že z důvodů bližšího sledování i samotné účasti v řízení je výhodnější zařadit je do samostatných kategorií. Stavbami zde proto myslíme zbytkovou kategorii, týkající se většinou bytové výstavby, popř. rozšiřování průmyslových komplexů.

Tato řízení jsou i přes výše zmíněné rozdělení druhými nejčastěji vyskytujícími se na okrese Benešov a jedná se o více než každé šesté řízení ze všech (17 % všech řízení).

Lípa pokácená v Hradišti bez účasti OS ČSOP Benešov ve správním řízení (foto J. Hromas)

Způsob vyjádření k řízení se podařilo dohledat pouze k 30 % všech případů, v této části pak odpovídá obvyklému průměru. ČSOP projevil svůj nesouhlas v 8 %, souhlasil s podmínkami v 61 % a souhlasil bez podmínek v 31 %. Z toho vyplývá poněkud vyšší poměr souhlasných vyjádření bez požadavků dalších podmínek, oproti obvyklému množství souhlasů s podmínkami.

Přestože úspěšnost v první instanci je z pohledu ČSOP jedna z nejnižších vůbec, jedná se o velmi solidních 82 % řízení, při kterých příslušný orgán souhlasil s vyjádřením ČSOP. Ve druhé instanci pak byla úspěšnost 70 %, to znamená, že názor ČSOP byl respektován v 95 % všech kauz.

Tomu odpovídá i nebyvale nízký počet odvolání ČSOP, který dosahoval pouze 1 %, tedy pouze poloviny obvyklého počtu.

Územní plánování

Poměrně značné množství řízení se dotýkalo také územního plánování, které se vyskytovalo ve více než 500 případech, tedy 7 % všech řízení. Více než polovina řízení se týkala změn již stávajících územních plánů (256 z 503 případů).

Vzhledem k velmi obecnému charakteru řízení vznesl ČSOP svoje vyjádření k velmi nízkému počtu řízení (méně než 10 % všech řízení). Ve více než 50 % případů bylo toto vyjádření souhlasné bez dalších připomínek, to je 2,5krát více než je průměrná hodnota pro tento typ vyjádření. Pouze ve 26 % případů bylo toto vyjádření souhlasné s připomínkami, srovnej s obvyklými 70 %. Velmi vysoký byl také počet nesouhlasných vyjádření – 24 %, tedy téměř 3krát více než je průměrná hodnota.

Všem těmto vyjádřením bylo vyhověno již v první instanci, nebylo proto podáno žádné odvolání.

Liniové stavby

Jednou ze specifických kategorií staveb jsou stavby liniové, tedy nejružnější vodovodní a kanalizační vedení, plynovody, atd. Naopak do samostatné kategorie z důvodů zvláštních požadavků na řízení patří elektrická vedení a dopravní stavby, které také mohou mít liniový charakter.

Přes poměrně úzké vymezení této kategorie, jednalo se o 3. nejčastější řízení, téměř každé desáté, které bylo ČSOP oznámeno (přesně 9 %).

Vzhledem k významu těchto staveb je počet souhlasných vyjádření neobvykle vysoký, ze všech více než 600 řízení bylo pouze jedno vyjádření ČSOP negativní. V naprosté většině případů (více než 95 %) ČSOP s povolením záměru souhlasil za dodržení podmínek, které se týkaly ochrany zeleně, chráněných druhů živočichů a rostlin, popřípadě i vodních toků.

Úspěšnost v tomto typu řízení patří k jedněm z nejvyšších, ČSOP byl úspěšný ve více než 95 % již v první instanci a ve všech případech při odvolání.

OBEČNÁ CHARAKTERISTIKA ČINNOSTI ČSOP VE SPRÁVNÍCH ŘÍZENÍCH

Počet odvolání tak byl velmi nízký a dosáhl pouze 0,3 % z počtu řízení v první instanci.

Dopravní stavby

Velmi specifickou kategorií staveb jsou stavby dopravní, kterých bylo ČSOP oznámeno 186, tedy 3 % všech řízení.

Celkem 40 % vyjádření ČSOP bylo souhlasných bez dalších podmínek, 57 % vyjádření bylo také souhlasných, ale obsahovalo podmínky tohoto souhlasu, pouze 3 % vyjádření byla nesouhlasná. Lze tedy shrnout, že počet vyjádření bez dalších podmínek byl 2krát vyšší než jsou průměrné hodnoty, zbylé typy vyjádření jsou naopak zastoupeny v nižší než průměrné míře, u nesouhlasných vyjádření dokonce 3krát méně.

Úspěšnost ČSOP u těchto případů je velmi vysoká, příslušný úřad respektoval jejich názor v 95 % již v první instanci.

Počet podaných odvolání ze strany ČSOP je proto velmi nízký – pouze 2 podaná odvolání za celých 12 let, což je 1 % ze všech řízení. Jedno z těchto odvolání bylo úspěšné, druhé nikoliv, průměrná úspěšnost ve druhé instanci je proto 50%.

Elektrické vedení

Nejmenší ze samostatně zkoumaných skupin jsou stavby a modernizace elektrických vedení. Její samostatnost je odůvodněná specifickými požadavky na připomínky v řízení o těchto stavbách.

Případ, kdy nebyly dodrženy podmínky stavebního rozhodnutí na vedení výkopu pro elektrické vedení (foto archiv ČSOP Vlašim)

Celkově bylo ČSOP oznámeno zahájení 108 řízení spadajících do této kategorie, což jsou 2 % všech řízení.

ČSOP se k těmto řízením vyjádřil ve více než 80 % případů, naprostá většina vyjádření (87,5 %) byla souhlasných s dalšími podmínkami ohledně ochrany zeleně, volně žijících živočichů a rostlin, atd. V 8 % případů pak bylo vyjádření souhlasné bez dalšího, zbylá 4 % vyjádření byla nesouhlasných. Jedná se tak o jedna z řízení s nejčastěji uplatňovanými podmínkami pro souhlasné vyjádření.

Přestože úspěšnost v prosazení požadavků ČSOP byla spíše podprůměrná (88 %), nebylo ze strany ČSOP za celé analyzované období podáno ani jedno odvolání. Nelze tedy ani hodnotit úspěšnost ve 2. druhé instanci.

Vodoprávní řízení

Většinou se jedná o revitalizace a jiné zásahy do vodních toků, popřípadě rozhodování o využívání toků. Do této kategorie nepatří řízení ohledně čistíren odpadních vod, které jsou zařazeny do zvláštní kategorie.

Pokud by všechna řízení podle zákona o vodách byla posuzována v jedné kategorii, dosáhla by na 3. místo v četnosti řízení, ale při zachování současného způsobu dělení obsadila pouze 7. místo v četnosti s více než 420 řízeními, tj. 6 % ze všech řízení.

Počet dohledaných vyjádření ČSOP je poměrně nízký – 33 %, z toho počtu ČSOP souhlasil s podmínkami v 33 %, tedy asi o polovinu více případů než obvykle, souhlas bez podmínek je 65 %, nesouhlas s 2 %, což je velmi nízký poměr.

Přesto úspěšnost není příliš vysoká – 85 % v první instanci a 100 % v druhé instanci. Druhá instance, neboli odvolání, se ale vyskytovalo pouze v obvyklých 2 %, celková úspěšnost se tak zvýšila pouze na 87 %.

Zřizování čistíren odpadních vod (ČOV)

Zvláštní kategorií v oblasti vodoprávních řízení jsou čistírny odpadních vod, které tvoří téměř polovinu všech řízení podle vodního zákona a celkově se s více než 380 případy a 6 % umístily na 8. místě v četnosti řízení.

Neobvykle vysoký je počet vyjádření, ve kterých ČSOP souhlasil bez dalších podmínek místo obvyklých 21 %, zde ČSOP souhlasil v 57 %. Souhlas s podmínkami pak vyjádřil v 39 % a nesouhlasil s 4 % řízení. Lze tedy shrnout, že neobvykle vysoký počet souhlasných vyjádření je na úkor vyjádření nesouhlasných, kterých je pouze polovina obvyklého poměru, a vyjádření souhlasných s podmínkami.

Také tento způsob vyjadřování k řízení může být důvodem k vysoké úspěšnosti – více než 98 % a praktické absenci odvolávání, za celých 12 let bylo evidováno pouze 1 odvolání, jehož výsledek ale není znám.

Zalesňování nelesních ploch

Tento typ řízení se v tabulkách a grafech objevuje pod názvem „les“. Jedná se o celý komplex řízení, z nichž některá jsou vedena podle zákona o ochraně přírody a krajiny, jiná pak podle stavebního zákona. Patří k nim například: schvalování lesních hospodářských plánů, souhlas k zalesnění i šíření nepůvodních druhů a nakonec i územní řízení o povolení změny využití území.

Četnost těchto řízení patří k těm vyšším, ČSOP bylo oznámeno přes 550 případů, a to je 8 % ze všech řízení.

Naprostá většina vyjádření (94 %) ČSOP byla souhlasná s určením podmínek pro zalesnění pozemků. Zbylých 6 % vyjádření je rovnoměrně rozděleno mezi vyjádření souhlasná bez dalších podmínek a nesouhlasná.

Podmínky ČSOP byly ve většině případů respektovány, a tak byl ČSOP úspěšný ve více než 93 %. Odvolací řízení se sice vyskytovala (cca 1 %), ale nejsou známy jeho výsledky, proto nebyla ani hodnocena úspěšnost v druhé instanci.

Významné krajinné prvky

Za významné krajinné prvky jsou považovány ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotné části krajiny, které utvářejí její typický vzhled nebo přispívají k udržení její stability. Jedná se například o lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera a údolní nivy. K zásahům, které by mohly vést k poškození nebo zničení těchto prvků, je nezbytné zajistit závazné stanovisko orgánu ochrany přírody a krajiny. Tento typ řízení je tak mnohdy podkladem pro další plánovanou činnost. Nejedná se ale o příliš častý typ řízení, ČSOP bylo oznámeno více než 500 řízení a tedy 6 %.

Způsob vyjadřování je poměrně neobvyklý. Souhlasná vyjádření s podmínkami jsou shodně s obvyklým průměrem – 69 %. Neobvykle vysoký je počet nesouhlasných vyjádření – 23 % a vyjádření souhlasných bez podmínek pouze 8 %.

Vysoký počet nesouhlasných vyjádření může být jedním z důvodů nejnižší úspěšnosti ze všech typů řízení, které dosáhlo pouze 75 %. Při odvolání již ČSOP byl vždy úspěšný, počet těchto řízení dosáhl obvyklých 2 %. Celková úspěšnost řízení tak dosáhla 77 %.

Ve sledovaných řízeních byl v 95 % vydán souhlas se zásahem do významného krajinného prvku. Pouze v 5 % příslušný orgán odmítl tento souhlas vydat.

Krajinný ráz

Krajinným rázem zákon označuje přírodní, kulturní a historickou charakteristiku určitého místa či oblasti. K zásahu do krajinného rázu je nezbytný souhlas orgánu ochrany přírody a krajiny. Jedná se tak o další z řízení vedených podle zákona o ochraně přírody a krajiny. Ve většině případů se jedná o stavbu pohledově exponovaných záměrů (základnové stanice pro radiotelefonní vysílače, nové průmyslové

komplexy, atd.).

Četnost řízení je jednou z nejnižších, přesto se nejedná o řízení nijak vzácná s 347 evidovanými případy se jedná o celých 5 % všech řízení.

Poměr souhlasných vyjádření je mírně nižší než průměr – 19 %, souhlasných vyjádření s podmínkami je naopak oproti průměru velmi nízké – 46 %. Z toho vyplývá velmi vysoký poměr nesouhlasných vyjádření – 35 %, tedy více než 4krát více než je obvyklý průměr.

Velmi vysoký počet nesouhlasných vyjádření už předem indikuje pravděpodobnou nižší úspěšnost. Tento předpoklad naplňuje z pohledu ČSOP poměrně nízká úspěšnost (86 %) v první instanci a 81 % v druhé instanci.

Poměrně nízké úspěšnosti odpovídá i nadprůměrně vysoký poměr odvolání, které ČSOP podal (téměř 5 %). Celková úspěšnost tak dosahuje 90 %.

Oproti řízením o vydání závazného stanoviska k zásahu do významného krajinného prvku bylo v řízeních o zásahu do krajinného rázu uděleno mnohem více negativních stanovisek – více než 17 %, a tedy pouze 83 % stanovisek bylo souhlasných.

Hrázděný vysílač na Veselce u DI (foto J. Hromas)

5. Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka

Další novou a zajímavou formou účasti veřejnosti jsou tzv. pozemkové spolky. ČSOP Vlašim má již poměrně dlouhodobé zkušenosti, které Vám zde přiblížíme.

Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka (dále jen PSPPP) je program, který zastrešuje ochranu přírodních a kulturních památek na Podblanicku prostřednictvím věcných práv, následné péče, propagace památek a jejich ochrany. Cílem spolku je ochrana a rozvoj přírodního a kulturního bohatství Podblanicka zejména ve spolupráci s vlastníky a prostřednictvím vlastnických či jiných věcných práv k pozemkům a stavbám.

Aby bylo možné naše přírodní dědictví takto chránit, vyhlašuje Český svaz ochránců přírody dlouhodobou celostátní kampaň „Místo pro přírodu“. Cílem kampaně je získání finančních prostředků na výkupy pozemků s cílem zajištění jejich trvalé ochrany. Pozemky vykoupené z prostředků veřejné sbírky se stávají majetkem Českého svazu ochránců přírody. Pod jeho kontrolou o ně budou podle stanoveného plánu pečovat místní pozemkové spolky.

PSPPP tak navazuje na tradici okrašlovacích spolků. V roce 1999 se PSPPP stalo akreditovaným pozemkovým spolkem Rady Národního pozemkového spolku.

Základním principem je spolupráce s vlastníky půdy, lesníky, zemědělci, obcemi, jinými neziskovými organizacemi, podnikateli i státními orgány. PSPPP podchycuje cenná území z hlediska ochrany přírody a krajiny (přednostně chráněná území) na území Podblanicka a usiluje o dosažení dohod s vlastníky a uživateli těchto území. U každého pozemku je zváženo, jak by mohl být nejlépe chráněn a je vybíráno vždy z několika legálních možností, např. dobrovolná dohoda s vlastníkem či uživatelem, ustavení věcného břemene, dlouhodobý nájem či koupě pozemku. PSPPP se snaží vlastníkům pomáhat i metodicky při hospodaření na přírodovědně cenných pozemcích (např. na mokřadech, které jsou obtížně obhospodařovatelné) nebo při získávání financí z krajinotvorných programů MŽP.

Cílem je zajistit dlouhodobě takovou péči o tyto plochy, která zaručí udržení jejich hodnot i pro další generace. PSPPP se chce věnovat jednak památkám přírodním (např. geologickým, paleontologickým, tj. přirozený olšový les, mokřadní louka, apod.) tak památkám kulturním, které jsou součástí volné krajiny (tzn. například drobné sakrální stavby, kapličky, jednotlivé stavby v zámeckých parcích, atd.). Tyto památky či jejich lokality nemusí být zákonem nebo památkově zvláště chráněny. PSPPP se totiž snaží přispět k zachování přírodních a kulturních hodnot i tam, kde zákonná ochrana není nebo tam, kde majitelé z různých důvodů nevyhovuje. Jedná se tak například o:

- přírodně a krajinářsky cenné pozemky (přírodě blízké lesy, mokřady, květnaté louky),
- pozemky územního systému ekologické stability pro převedení do přírodního stavu (především výsadby zeleně),

- pozemky v okolí vodních toků vhodné k převedení do přírodního stavu v rámci programu tzv. revitalizací (obnova mokřadů, nivních luk, břehových porostů, atd.).

ČSOP Vlašim se podařilo na Podblanicku vykoupit:

- Mokřady v Jinošovském údolí – malebné údolí u Vlašimi, kde roste řada zajímavých rostlin a žije desítky druhů ptáků. ČSOP Vlašim celé toto údolí revitalizovala, včetně opravy rybníků.
- Rašeliníště „Na Pramenech“ – rašeliníště nedaleko Načeradce s výskytem chráněné rosnatky okrouhlolisté (*Drosera rotundifolia*). O dalších pozemcích v této lokalitě byly uzavřeny smlouvy s vlastníky.
- Část lokality „Kupsova skála“ (celkem 4 662 m²) nedaleko Nesperské Lhoty se podařilo vykoupit do majetku ÚVR ČSOP. Lokalita lýkovec jedovatého (*Daphne mezereum*) je významným centrem biodiverzity a pozůstatkem původní doubravy v kulturní krajině.

K dalším úspěchům patří:

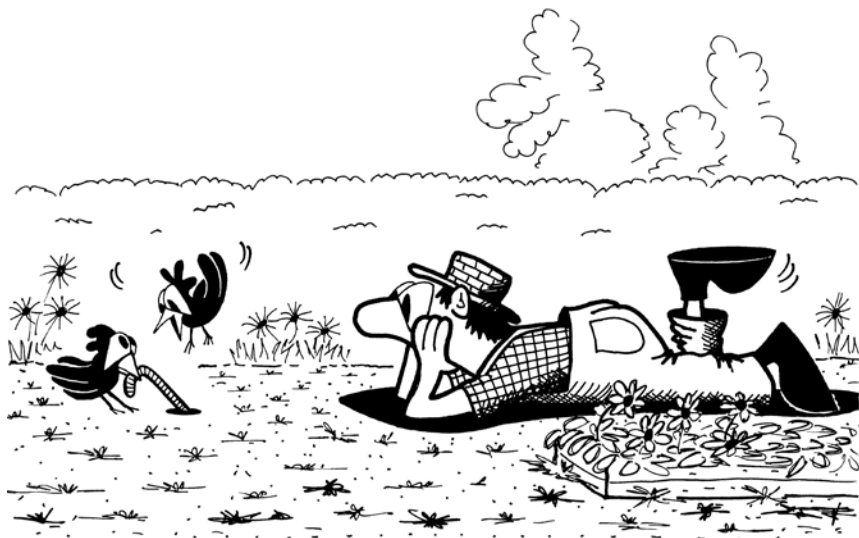
- Uzavření dobrovolných dohod s hospodáři v Chráněné krajinné oblasti Blaník.
- Záchrana populací prstnatce májového (*Dactylorhiza majalis*) a dalších vzácných rostlin pravidelným sečením mokřadních luk.
- Byla uzavřena nájemní smlouva mezi ČSOP Vlašim a vlastníky pozemků na lokalitě „Drahňovická mokřadla“ na 25 let (celkem 45 396 m²). Mokřadní louky hostí cennou květenu, jsou sečeny a jsou zde vybudovány tůně.
- Byla uzavřena nájemní smlouva mezi ČSOP Vlašim a vlastníky louky v přírodní památce „Rybníček u Studeného“. Louku o výměře 2 875 m² má ČSOP Vlašim pronajatu na 10 let. Přírodní památka chrání mokřadní společenstva.
- ČSOP Vlašim zajistil ve spolupráci s vlastníky sečení na mokřadní lokalitě Tisek u Načeradce. Louka o výměře 8 369 m² byla již řadu let nesečena a díky souhlasu vlastníků má šanci na obnovu.
- Na pozemcích u Býkovic v CHKO Blaník (ve vlastnictví ČSOP Vlašim) byla realizována druhá část výsadby prvků nelesní zeleně. Celková plocha vysazených remízů je cca 1,5 ha.
- Na rašeliníšti „Na Pramenech“ nedaleko Horní Lhoty u Načeradce se podařilo (díky souhlasu vlastníků) vybudovat 4 tůně pro podporu rozmnožování obojživelníků.

Celková plocha přírodovědně cenných pozemků, jejichž ochrana je zajištěna prostřednictvím věčných práv, vzrostla na téměř 75 ha. V této výměře plochy ovšem nejsou zahrnuty dobrovolné dohody s hospodáři, kde rozloha pozemků dosahuje několika desítek hektarů.

POZEMKOVÝ SPOLEK PRO PŘÍRODU A PAMÁTKY PODBLANICKA

Struktura věcných práv k pozemkům k 31. 12. 2006:

souhlas vlastníka	131 597 m ²
dlouhodobý pronájem	446 195 m ²
ve vlastnictví ČSOP Vlašim	148 102 m ²
ve vlastnictví ÚVR ČSOP	23 911 m ²
Celkem	749 805 m ²

6. Případové studie

V této kapitole se budeme věnovat rozboru několika případů (kauz), kterých se OS ČSOP Benešov účastnilo. Jejich prostřednictvím se můžete dozvědět něco více o konkrétní činnosti ČSOP, taktikách a strategiích, které ve správních řízeních využívá. Každý z rozborů kromě krátkého shrnutí a následné podrobné analýzy uvádí i podmínky nezbytné k dosažení těchto úspěchů. Snad se tak stane i možnou inspirací pro činnost Vašeho sdružení.

Bažantnice

Na Benešovském okrese kromě největší bažantnice na Konopišti existovalo i několik drobnějších. Bažantnice jsou fenoménem, který existuje již několik století. Původně fungovaly jako částečně chráněný prostor k odchovu bažantů. Protože se způsob fungování bažantnic a jejich vliv na krajinu a ostatní druhy zvířat v průběhu dob změnil, rozhodl se ČSOP proti nim bojovat. Do současnosti se totiž změnila na prostory, ve kterých jsou uměle odchována velká množství bažantů a na jejich ochranu jsou likvidováni všichni jejich potencionální škůdci (často chráněné druhy různých živočichů), a to většinou velmi nevybíravými metodami. To vedlo téměř k likvidaci místní populace jestřába lesního (*Accipiter gentilis*). ČSOP se podařilo dosáhnout významných úspěchů, byly zrušeny všechny bažantnice na území okresu s výjimkou Konopiště. Provoz Konopištské bažantnice však bude regulován přísnějšími pravidly.

Podmínky úspěchu:

- odborné kapacity pro argumentaci a důkazy k problematice,
- časová náročnost (získávání důkazů opakovanými návštěvami míst),
- podílení se o metodiku vydáním příručky (několika stránková publikace obsahující obecný návod k řešení této problematiky),
- velmi úzká spolupráce se státními orgány ochrany přírody,
- zapojení veřejnosti (články v tisku),
- úspěšný tlak na místní orgány státní správy (zapojení okresního úřadu).

ČSOP podal stížnost na fungování bažantnic, ve které upozorňoval na porušení mnoha zákonů. Porušování zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, které se děje nevhodnými zásahy do lesů, remízů, dalších ekosystémů a významných krajinných prvků. Velkoplošným záběrem území pro bažantnice je snižována biodiverzita a dochází k poškození územních systémů ekologické stability. Boj proti predátorům vede téměř až k úplnému vyhubení jejich místních populací (např. u jestřába lesního je odhadováno, že 80 – 90 % mláďat do jednoho roku je vybito právě v souvislosti s ochranou bažantnic). Při rozšiřování ptáků orebic dochází k rozšiřování nepůvodního druhu bez povolení, a tím i porušení § 5 odst. 5 zákona o ochraně přírody a krajiny. Způsob lovu predátorů (využívání želez, košů, sklopek,

atd.) porušuje nejen vnitrostátní právní předpisy (ustanovení § 50 zákona o ochraně přírody a krajiny), ale také mezinárodní úmluvy (Bernská, Bonnská, Washingtonská, atd.). Vedle toho jsou mnohé hájené druhy loveny po celý rok, bez ohledu na období, ve kterých je jejich lov zakázán. Mrtvá zvířata jsou volně pohazována v okolí bažantnic nebo ukládána do jam, které nevyhovují veterinárním předpisům. Tímto jednáním jsou porušovány předpisy v oblasti veterinární péče.

Na základě této stížnosti se konala schůzka ČSOP, orgánu ochrany přírody a provozovatele Konopištské bažantnice, na které byl dohodnut další postup v této věci. Provozovatel Konopištské bažantnice měl požádat o závazné stanovisko k zásahu do významného krajinného prvku, vytvořit studii o záměru svého dalšího hospodaření a svolat další jednání k hodnocení situace.

Žádné z takto dohodnutých opatření ale nebylo uvedeno do praxe. Proto ČSOP inicioval neohlášenou kontrolu, na které společně se zástupcem provozovatele bažantnice učinil šetření v dotčené oblasti. Z takto provedené kontroly potom sepsal protokol, který předal i orgánu ochrany přírody. V protokolu ČSOP upozorňuje na

problémy, které byly zmínovány již v první stížnosti a jejichž existence se potvrdila i provedeným šetřením v terénu (nainstalovaná železa, postřelení dravci, pohozené mrtvoly predátorů, atd.).

Na takto vyvolaném jednání byla veškerá shledaná porušení posouzena jako přestupky fyzických osob, popřípadě jako porušení pracovní kázně. I přesto další jednání vedlo k úspěchům.

ČSOP se podařilo shromáždit dostatečný důkazní materiál, díky kterému byly všechny bažantnice mysliveckých sdružení na okrese Benešov zrušeny a myslivecká sdružení musela odstranit hraniční tabule s označením „bažantnice“. V budoucnu pak nebude možné legalizovat další bažantnice. Vládní bažant-

Čelistová past s živou návnadou na dravé ptáky
a čelistová past na savce (foto archiv ČSOP Vlašim)

nice Konopiště sice zůstala zachována, ale i pro ni začali platit zpřísněná pravidla (nebude například možný odstřel žádných dravců) a obdržela pokutu za instalování želez. Protože se ČSOP podařilo prokázat jednoznačnou protiprávnost existence bažantnice (střet se zákonem na ochranu přírody a krajiny, zákonem na ochranu zvířat, veterinárními a hygienickými předpisy), musely být předloženy informace o kmenových stavech vypouštěné zvěře, plány hospodaření na pozemcích, termíny honů, atd. k připomínkování ČSOP a pouze na základě jeho souhlasu bude možné vydat výjimku podle zákona o ochraně přírody a krajiny. ČSOP se dále podařilo zapojit do celé kauzy veřejnost pomocí regionálních tiskovin v takové míře, že o rychlé a bezproblémové vyřízení celé věci se začal intenzivně zajímat i tajemník tehdejšího okresního úřadu. ČSOP také velmi úzce spolupracoval se státní ochranou přírody a krajiny.

ČSOP se navíc o svoje zkušenosti z této kauzy podělil s veřejností ve formě metodické příručky „Jak na bažantnice“. Tato příručka se věnuje celkové právní i věcné problematice tohoto fenoménu a zároveň uvádí praktický návod k možnostem dosažení regulace bažantnic.

Dálnice D3

Dálnice D3 je součástí mezinárodního evropského tahu E 55, který spojuje pobřeží Baltského a Jaderského moře. V rámci České republiky bude tento tah spojoval Prahu s jihočeským regionem. Velmi sporné se stalo její vedení v oblasti Středočeského kraje. Na tento problém se ale ČSOP soustředil pouze zpočátku. Když začala být trasa D3 jasná, ČSOP změnil svoje cíle a orientoval se na skutečné dodržení všech ochranných mechanismů a omezení další výstavby spojené s dálnicí (odpočívadla, stanice PHM, logistická centra, atd.). Praktickou ukázkou této strategie je následující příklad, ve kterém si můžete srovnat i způsob postupu ČSOP a jiných nevládních organizací.

Podmínky úspěchu:

- *stanovení reálných cílů (trasa dálnice v prvních letech, kdy mohla být ovlivněna, později změna cílů – soustředění se na její provedení, které bude k životnímu prostředí co nejšetrnější),*
- *pružná změna cílů (ČSOP správně změnil svoje cíle tak, aby byly adekvátní k fázi projednání stavby),*
- *podmínky věcně podložené (cíle byly nejen reálně dosažitelné, ale vycházely z věcné znalosti problematiky, vědomostních kapacit jednotlivých členů ČSOP, atd.).*

Dálnice spojující Prahu a jižní Čechy je v různých formách postupně plánovaná již od 70. let 20. století. Na počátku 90. let se obnovily diskuze o její trase. ČSOP spolupracoval na změně její trasy tak, aby nebylo dotčeno cenné území Posázaví s obcemi, nejrozličnějšími místními občanskými sdruženími a celostátně působícími nevládními organizacemi (formou praktických rad, společných prohlášení, stanovisek, připomínek k územním plánům, atd.).

V této fázi bylo poukazováno na neexistenci posouzení vlivu na životní prostředí pro dálnici jako celek, nedostatečné prokázání potřebnosti dálnice (nahradit rychlostní komunikací, variantní řešení dálnice přes Tábor), na hodnocení, které se nezabývá souvisejícími investicemi, špatné hodnocení současného stavu dotčené krajiny (biologické studie, zastaralost informací).

Ve fázi, kdy se trasa dálnice D3 ustálila, se strategie ČSOP začala odlišovat od postupů ostatních nevládních organizací. ČSOP správně reagoval na vzniklou situaci a rozhodl se přehodnotit svoje cíle a začal se soustředit na skutečné realizování všech ochranných prvků, které byly pro dálnici navrženy, a zároveň na minimalizaci škod na životním prostředí ze všech investic, které s dálnicí souvisí (odpočívadla, čerpací stanice, logistická centra, příjezdové komunikace, atd.) V jednotlivých dílčích řízeních tak pak mohl změnit svoje argumenty, dále už nepoužívat výše zmíněné nedostatečné komplexní posouzení, atd. a soustředit se na věcnou argumentaci vztaženou ke konkrétnímu předmětu rozhodování. To je bezesporu umožněné i personálními kapacitami sdružení.

Ukázkovým může být řízení o zásahu do významného krajinného prvku les, vodní tok a údolní niva Chotovinského potoka a do krajinného rázu, ke kterému dojde umístěním stavby: „Dálnice D3 – stavba 0305/II Nová Hospoda – Mezno“. Ředitelství silnic a dálnic nejdříve požádalo o tyto souhlasy bez doložení aktuálního biologického hodnocení. Orgán ochrany přírody rozhodl i bez něj a jeho vypracování uložil jako podmínku souhlasných rozhodnutí. Proti tomuto postupu se ČSOP úspěšně odvolal.

V opakovaném správním řízení bylo biologické posouzení doplněno a ČSOP k němu vypracoval několikastránkové připomínky, ve kterých se zabývá jednotlivými kapitoly posudku a upozorňuje na jeho vady (špatný popis, charakteristika, metodika hodnocení). Na základě tohoto hodnocení tedy nelze správně posoudit stav věci a pokračovat v přerušném řízení. ČSOP proto požadoval jeho doplnění a přepracování. Orgán ochrany přírody vydal kladná stanoviska k oběma řízením. Proti tomuto rozhodnutí se ČSOP opět odvolal. Důvody zůstávají stejné: nebylo provedeno řádné biologické posouzení dané oblasti, a proto není možné ani správně rozhodnout o možných ochranných opatřeních. Toto odvolání bylo opět úspěšné, a to z důvodů nedostatečného popisu a hodnocení významného krajinného prvku i krajinné rázu a souhlasu bez jakýchkoliv podmínek, které by směřovaly ke zmírnění důsledků realizace a užívání dálnice (například nedostatečné zpracování projektu ozelenění stavby).

V řízení, které se opakovalo již potřetí, orgán ochrany řízení požadoval doplnění žádosti investora. Investor posouzení doplnil a v rozhodnutí byly uloženy podmínky, které minimalizovaly negativní vlivy na životní prostředí. V tomto řízení se proti kladnému rozhodnutí již odvolaly pouze Děti Země a Zelená alternativa. Ve svém odvolání poukazují na skutečnost, že souhlasné rozhodnutí předurčuje celou trasu dálnice, o které prozatím nebylo rozhodnuto závazným způsobem, a na opomenutí vlastníků dotčených pozemků z účastenství v řízeních. Tomuto odvolání ale již nebylo vyhověno.

Duby u prádelny ve Vlašimi

V této kauze měl investor v úmyslu skácet dva krásné a mohutné duby z důvodu investiční výstavby. Jeden z těchto dubů se podařilo před pokácením zachránit. Pokácený strom byl oceněn a byla uložena náhradní výsadba ve stejné hodnotě, která navíc bude muset být provedena ještě před samotným skácením tohoto stromu.

Podmínky úspěchu:

- *s právně stanovená lhůta k náhradní výsadbě – ještě před samotným skácením, nedojde tedy k situaci, kdy bude muset být náhradní výsadba složitě vynucována,*
- *personální kapacity – orientace v problematice.*

Investor požádal příslušný úřad o povolení kácení dřevin rostoucích mimo les. Jednalo se o dva zdravé a vitální duby letní s obvody kmenů 258 a 284 cm a výškou 22 m, s minimálním podílem suchých větví v koruně. Tyto stromy rostly v areálu investora, obklopené z jedné strany travním porostem a z druhé asfaltovou plochou. Svým postavením vadily investorovi v rozšíření jeho provozovny.

ČSOP se přihlásil do správního řízení o povolení ke kácení dřevin rostoucích mimo les a vyjádřil ve svém písemném stanovisku zásadní nesouhlas s kácením obou stromů s odkazem na jejich význam pro veřejnou zeleň a nedostatečné důvody kácení (srovnej ustanovení zákona o ochraně přírody a krajiny: „*Povolení lze vydat ze závažných důvodů po vyhodnocení funkčního a estetického významu dřevin.*“). Daný podnikatelský záměr, který má být důvodem pro pokácení obou stromů nebyl veřejným zájmem a bylo ho možné realizovat kdekoliv na rozvojových plochách města.

V reakci na vyjádření ČSOP investor nechal změnit svůj projekt výstavby haly.

Duby u vlašimské prádelny (foto J. Hromas)

Došlo ke zmenšení zastavěné plochy a tedy i změně v potřebě kácet. Bylo nutné skácet pouze jeden z dubů. Další zmenšení rozměrů plánované haly již bohužel nebylo možné z důvodů návaznosti celé technologie.

Škoda, která vznikne pokácením jednoho z dubů, musela být nahrazena novou výsadbou. Proto byl strom určený k pokácení odborně oceněn a byla uložena náhradní výsadba v hodnotě odpovídající skácenému stromu (tj. 50 ks domácích listnatých dřevin o velikosti obvodu kmene sazenice 12 – 14 cm v 1,3 m od země). Náhradní výsadba zahrnovala i následnou pětiletou péči.

Druh sazenic a pozemek k jejich vysazení byl ponechán na bližší specifikaci pracovníky příslušného úřadu.

Nejvýznamnější podmínkou v této kauze je uložení povinnosti k provedení náhradní výsadby ještě před samotným pokácením stromu. Strom tedy bude možné pokácet až po řádném splnění povinnosti náhradní výsadby, kterou nebude nutné nijak dále vynucovat nebo kontrolovat její plnění.

Logistické centrum Divišov

V případě logistického centra Divišov se jednalo o umístění velkého skladovacího komplexu na pohledově exponovaném místě v převážně zemědělsky využívané krajině. Úspěchem ČSOP bylo snížení negativního vlivu stavby na krajinný ráz, kdy tento sklad musel být částečně zakopán a současně kolem něj byl vybudován ochranný val.

Podmínky úspěchu:

- *stanovení reálných cílů (ČSOP nebojoval proti stavbě samotné, která má nesporné výhody pro své okolí v oblasti zaměstnanosti, atd., ale požadoval pouze reálně dosažitelné změny),*
- *stanovení cíle v jedné oblasti (za cíl byla určena ochrana krajinného rázu, další hodnoty, jako například vliv na podzemní vody, hájily zase jiné subjekty),*
- *podmínky věcně podložené (cíle byly nejen reálně dosažitelné, ale vycházely z věcné znalosti problematiky, podrobné znalosti krajiny, obvyklého postupu jednání v obdobných případech, atd.),*
- *jasná formulace těchto podmínek, velmi dobře určená lhůta pro splnění podmínky (cíl byl jasně formulován tak, aby byl vynutitelný – 100% zakrytí stavby již v době kolaudace),*
- *připomínky byly prosazovány od počátku až do konce řízení (stejný požadavek v roce 2000 v řízení EIA jako v roce 2005 při kolaudačním rozhodnutí pro doplňované stavby),*
- *k prosazení podmínek využita všechna navazující řízení (do kolaudačních povolení pro nově přistavované sklady zahrnuta i podmínka dokončení ozelenění původního areálu),*
- *kontrola souvisejících řízení (snaha skácet stromovou alej při povolování úprav*

příjezdové komunikace),

- *rychlé jednání (v případě vydání, nebo potřebných změn stanovisek tak ČSOP činil i do druhého dne).*

V případě logistického centra Divišov se jednalo o umístění nového skladovacího komplexu na zemědělsky využívané území mezi obcemi Měchnov a Divišov. Obec Divišov se nachází v severovýchodní části okresu Benešov, nedaleko od dálnice D1. Zdejší krajina je tvořena mozaikou menších sídel, lesů a zemědělsky využívané půdy.

Jedná se o areál se skladovým objektem o ploše cca 27 300 m² (tj. 108 x 225 m) o vnější výšce 13 – 15 m a dalších cca 20 000 m² zpevněných ploch. Celkový zábor zemědělské půdy tak činil cca 10 hektarů. V důsledku mírně svažitého pozemku bylo při dosažení roviny pro výstavbu navrhováno na jedné straně zahloubení do svahu a na druhé až 11 m vysoký násep. Celková výška stavby i s náspem tak měla činit až 25 m. Celý areál měl být umístěn v horní části otevřeného svahu na významném vrchu, který vytváří horizont i v dálkových pohledech. Jednalo se tedy o lokalitu pohledově velmi exponovanou.

Cílem ČSOP Vlašim se tak stala ochrana krajinného rázu, tj. minimalizace dopadů objektu na krajinu a její vzhled. Tento cíl se do značné míry podařilo naplnit.

Celá kauza probíhala v mnoha různých řízeních v průběhu několika let (konkrétně 2000 až 2005). Základem úspěchu ČSOP Vlašim bylo stanovení reálně dosažitelných cílů, na kterých po celou dobu trval.

Vzhledem k velikosti stavby a jejího vlivu na životní prostředí došlo k řízení EIA (ještě podle zákona č. 244/1992 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí). ČSOP byl vyrozuměn o dokumentaci k tomuto řízení. Již k tomuto dokumentu ČSOP vytvořil několik reálně prosaditelných připomínek, na kterých pak velmi konzistentně trval ve všech následujících řízeních.

Připomínky se týkaly právě vlivu stavby na krajinný ráz a zpracování dokumentace pro řízení EIA v této oblasti. První skupina připomínek upozorňovala na skutečnosti, které byly při posuzování opomenuty (chráněný památný strom a architektonická památka v těsném sousedství stavby). Druhá skupina připomínek se týkala spornosti dílčích předpokladů a závěrů při hodnocení vlivu stavby (rekreační využití území, pohledová exponovanost stavby, pohledová exponovanost hrany střechy objektu, vznik nové charakteristiky území). Závěrem se pak vyjadřoval i k možnosti variantního řešení a jejího posouzení. I při nezměněné lokalizaci je totiž možné zvažovat různá provedení v dané lokalitě (např. výškové osazení stavby). Dokumentace pracuje pouze s jedním řešením a žádné varianty nehodnotí. Přestože by bylo jisté možné hodnotit variantu s nulovým převýšením v nejnižším místě (a tedy zcela bez náspu), nebo kombinace zahloubení stavby, nižšího náspu a ochranného valu.

Z výše uvedených důvodů ČSOP považoval hodnocení vlivu stavby na krajinný ráz za nedostatečné. Požadoval doplnění a přepracování dokumentace a zpracování vizualizace stavby v krajině. Zvláště trval i na zpracování a vyhodnocení takové varianty, která by řešila 100% zakrytí objektu již v době kolaudace, a nikoliv až v době,

kdy možná doroste vysazená stromová zeleň. Dokumentace byla doplněna podle požadavků ČSOP a nakonec bylo vydáno i souhlasné stanovisko k dokumentaci EIA. Variantní řešení stavby spočívalo v jejím částečném zakopání do svahu a vybudování ochranného valu, který bude ozeleněn tak, aby byl splněn požadavek 100% zakrytí objektu již v době kolaudace.

Ještě před doplněním a přepracováním dokumentace investor stavby požádal o povolení terénních úprav a rozhodnutí o umístění stavby. ČSOP se do těchto řízení přihlásil a s umístěním stavby tak, jak byla navržena, zásadně nesouhlasil. Upozornil i na skutečnost, že zahájení těchto řízení před ukončením projednávání posudku EIA a rozhodnutím ve věci povolení zásahu do krajinného rázu lze považovat za předčasné a omezující nalezení vhodného řešení. Stavební úřad proto řízení přerušil a vyzval investora k doplnění žádosti o doplněnou a přepracovanou dokumentaci EIA a kladné stanovisko ČSOP k celé stavbě.

Dalším nezbytným řízením bylo řízení o souhlasu se zásahem do krajinného rázu při umístění stavby Logistického centra Divišov. I v tomto řízení ČSOP trval na podmínkách uplatněných již v rámci řízení EIA, které již v této fázi byly zapracovány v doplněných materiálech investora. Za podmínky jejich dodržení byl ČSOP ochotný změnit i svoje nesouhlasné stanovisko pro územní řízení. ČSOP svoje stanovisko opravdu změnil a hned druhý den zaslal příslušnému stavebnímu úřadu. V řízení o zásahu do krajinného rázu tak bylo vydáno souhlasné stanovisko, které obsahovalo podmínku částečného zakopání a ozelenění celé stavby podle požadavků ČSOP.

Protože v rámci řízení o souhlasu se zásahem do krajinného rázu bylo změněno stanovisko ČSOP pro územní řízení a řízení o povolení terénních úprav a protože investor doplnil svoji žádost o přepracovanou dokumentaci, mohla dále pokračovat i tato řízení.

Investor se přesto pokusil porušit dohodu o provádění stavby. Stalo se tak při povolování úprav příjezdové komunikace do celého areálu. Tuto komunikaci bylo potřebné přizpůsobit mnohem vyšší intenzitě dopravy. Přestože ve všech předchozích řízeních investor počítal se zachováním aleje vedoucí podél jedné ze stran této komunikace, v tomto řízení požádal o povolení ji pokácet. Ve svém vyjádření ČSOP zdůraznil právě předchozí argumentaci investora a upozornil na skutečnost, že jedním ze základních východisek při posuzování stavby bylo právě zachování této aleje. Pokud by bylo povoleno její skácení, vliv stavby na krajinný ráz by se mnohonásobně zvýšil. Postup investora tak označil za velmi neseriózní a upozornil, že v jistém smyslu by mohlo jít i o tzv. „salámovou metodu“ při posuzování investičních záměrů. Z těchto důvodů ČSOP navrhl alternativní řešení vzniklé situace, které by bylo dražší a technicky obtížnější umožňovalo zachovat dotčenou alej. ČSOP proto souhlasil se skácením pouze jednoho ze stromů za podmínky uložení náhradní výsadby.

V řízení o stavebním povolení pro Logistické centrum Divišov ČSOP souhlasil se stavbou, pouze opět zdůrazňoval nutnost dodržet podmínky, které určil již v řízení EIA a které byly zapracovány do dokumentace stavby a současně i do všech předchozích rozhodnutí.

V kolaudačním řízení ale nastaly nejzávažnější problémy. Podmínka, kterou ČSOP kladl na stavbu s ohledem na krajinný ráz, stanovila, že stavba bude 100% zakryta již v době kolaudace. Pro nedokončenost projektu ozelenění celého objektu, ale nebyla tato podmínka naplněna. ČSOP se proto přihlásil do kolaudačního řízení a vyjádřil svůj nesouhlas s kolaudací.

V reakci na tuto situaci se investor pokusil požádat alespoň o povolení předčasného užívání stavby. Ani s touto variantou ale ČSOP nesouhlasil. Povolení předčasného užívání stavby nebývá časově omezeno a je možné ho udělovat i opakovaně. Stavba v této době významně poškozovala krajinný ráz a investor se choval neseriózně (změnila se osoba investora, snaha pokácet alej, atd.). ČSOP proto upozorňoval na obecnou zkušenost, že jediným účinným motivem k plnění podmínek stavebního povolení je odepření možnosti stavbu užívat. Pokud tedy bude povoleno být jen dočasné užívání stavby, nebude mít již investor žádnou motivaci dosud nesplněné podmínky povolení splnit a stavební úřad se tak připraví o účinný nástroj k vynucení svých rozhodnutí.

V reakci na tento postoj ČSOP investor doplnil svoji žádost o určení časového omezení povolení k předčasnému užívání (6 měsíců) a nemožností jejího dalšího prodloužení. Při argumentaci poukazuje na vegetační období, kdyby platnost povolení k předčasnému užívání stavby končila v červnu a do té doby by bylo možné realizovat projekt ozelenění, tak jak byl vytvořen a schválen již v projektové dokumentaci pro řízení EIA. Na základě takto doplněné žádosti bylo předčasné užívání povoleno.

Po uplynutí doby jeho platnosti investor zažádal o kolaudační rozhodnutí. Při veřejném projednávání ČSOP poukazoval na skutečnost, že stále nebyly splněny podmínky stavebního rozhodnutí, tj. nebyl dokončen projekt ozelenění a zakrytí objektu již v době kolaudace (tento názor byl uveden i v odůvodnění kolaudačního rozhodnutí). K tomuto postoji ale vydal svoje stanovisko orgán ochrany přírody, který konstatuje, že projekt ozelenění byl proveden v dostatečné míře. Podmínku 100% zakrytí stavby v době kolaudace prohlašuje za „víceméně slovní obrat“, který není za současného stavu možné naplnit, a považuje podmínku zakrytí stavby v době kolaudace za splněnou. Proto bylo vydáno kolaudační rozhodnutí, ve kterém byla uložena povinnost náhrady uschlých stromů na ochranném valu a zajištění funkčnosti ozelenění na základě konzultací s ČSOP (obě povinnosti byly uloženy s časovým určením – 4, respektive 12 měsíců).

Do této fáze byl ČSOP úspěšný ve formálním prosazení podmínek do všech probíhajících řízení, fakticky k jejich celkovému naplnění nedošlo. ČSOP tedy využil formálních vad kolaudačního řízení (nebylo mu doručeno kolaudační rozhodnutí a později stavební úřad argumentoval skutečností, že se ani nestal účastníkem řízení, přestože se k němu přihlásil, vyjadřoval se a dokonce byl zahrnut i v odůvodnění řízení) a požádal o jeho obnovu.

Návrhu na obnovu řízení nebylo vyhověno ani v odvolacím řízení, ale protože řízení o jeho povolení probíhalo současně s povolovacím řízením k dalšímu rozšíření celého areálu, získal ČSOP silnou vyjednávací pozici. Podmínka celkového zakrytí

objektu již v době kolaudace tak byla stanovena nejen pro dva nově budované sklady, ale i pro již existující sklad. Harmonogram ozelenění staveb se tak stal součástí povolení dočasného užívání nově budovaných staveb.

Velkovepřín Litichovice

Zahraniční investor se pokoušel vystavět velkovepřín v blízkosti dvou vesnic, které by byly ohroženy všemi negativními vlivy vyplývajícími z takto masové živočišné produkce. Navíc se tak stalo v období nadprodukce v zemědělství. Stavba velkovepřínu by tedy mimo jiné i ohrozila existenci místních zemědělců. Díky včasnému odporu ČSOP a mnoha místních občanských sdružení investor od tohoto záměru upustil již v době jejího posuzování. V tomto případě ČSOP využil dvou různých postupů. Vedle klasické účasti ve správních řízeních, úzce spolupracoval se širokou škálou občanských sdružení, s tiskem, poslanci za region atd.

Podmínky úspěchu:

- *účast ve správním řízení (věcně podložené připomínky, atd.),*
- *vznik místního občanského sdružení (založené přímo k této kauze),*
- *spolupráce se všemi odpůrci projektu (místní občanská sdružení, zastupitelstva obcí, poslanci),*
- *vytvoření platformy pro setkání odpůrců (společná jednání, konzultace již učiněných kroků i budoucích postupů),*
- *medializace (spolupráce s regionálním tiskem, rozhlasem, vydávání tiskových zpráv),*
- *zapojení zastupitelstev obcí (vydání nesouhlasných stanovisek zastupitelstvy obcí),*
- *jednání s poslanci (ti dosáhli interpelace ministra životního prostředí),*
- *včasnost jednání (včasný a silný odpor, investor nevynaložil příliš vysoké prostředky, je proto ochotný se snáze vzdát).*

Tato stavba se měla skládat ze 3 velkoobjemových objektů o šířce kolem 30 m a délce 160 m, navíc pro uskladnění kejdy měl být objekt doplněn 7 velkokapacitními smaltovanými sily. Stavba by tak negativně ovlivnila nejen krajinný ráz, ale způsobila by i velkou koncentraci škodlivin v jednom místě (amoniak, problém s umístováním obrovského množství kejdy, potencionální ohrožení podzemních vod, atd.)

V oblasti správního řízení celý případ nepostoupil dále než do fáze doplnění dokumentace, na kterou již nebyl vypracován posudek. Již při původním připomínkování dokumentace ČSOP poukázoval, že stavba je navrhována v nezastavěném území, v krajinářsky velmi exponované lokalitě. Daný objekt by znamenal trvalé negativní narušení krajinného rázu, které nelze dostatečně kompenzovat běžnými ochrannými opatřeními. Jako vhodnější variantu ČSOP spatřoval opravu a využití některého z nevyužívaných zemědělských velkoobjemových staveb v okolí. Přesto se dokumentace k projektu vůbec nezabývala jejím vlivem na krajinný ráz.

Ani doplněná dokumentace se ale opět vůbec nezmiňuje o vlivu celé stavby na krajinný ráz, jenž by se měl skládat z vymezení sledovaného prostoru, jeho popisu (včetně jednotlivých dominant a hodnot přírodně krajinářských a krajinářsko estetických) a konečně i vlastního posouzení vlivů. Vhodné je obvyklé promítnutí do mapy a snímky krajiny doplněné o stavbu, atd. Protože ani doplněná studie neobsahuje žádné z těchto aspektů, ČSOP trval na neschválení celé dokumentace.

Mnohem důležitější však byly ostatní formy účasti veřejnosti na rozhodování. Bylo zapotřebí se proti stavbě ostře a silně ohradit, a to co nejdříve. Obecně totiž platí, že čím víc peněz investor do svého projektu vloží, tím více pak bojuje za jeho realizaci. ČSOP proto publikoval svůj názor na připravovanou stavbu v regionálním tisku. Na základě těchto článků ho kontaktovalo občanské sdružení založené právě kvůli této kauze. ČSOP tak zorganizoval společné setkání, na kterém se konzultovaly již provedené kroky i budoucí strategie. Na tuto schůzku byli přizváni i členové zastupitelstev dotčených obcí i poslanec zvolený za tento region. Strategie spočívala v co nejširším informování médií (tisk, rozhlas) nejen na regionální úrovni. Zastupitelstvo dotčené obce vydalo usnesení, ve kterém vyjádřilo svůj nesouhlas s realizací zvažované investice. Bylo založeno již výše zmíněné občanské sdružení, které se také přihlásilo do správních řízení o dané kauze. Prostřednictvím poslance zvoleného za daný region bylo dosaženo i odpovědi na písemnou interpelaci od ministra životního prostředí. S místními zemědělci byla projednávána i možnost přesměrování této investice do již existujících zemědělských provozů.

Díky účasti v prvotních řízeních a včasné mobilizaci místních občanů pak investor odstoupil od svého záměru již po 6 měsících, ještě před začátkem prací na posudku k řízení EIA a před podáním jakékoliv žádosti v územním nebo stavebním řízení.

Základnová stanice radiotelefonní sítě u Keblova

Jeden z mobilních operátorů se rozhodl postavit nový vysílač v pohledově exponovaném návrší nad obcí Keblov, i přestože jeden z vysílačů stál již cca 1 km od této lokality a další vysílač ve vzdálenosti 6 km byl právě povolován. ČSOP se aktivně zúčastnil již řízení ve věci vydání závazného stanoviska k umístění stavby z hlediska krajinného rázu, ve kterém s uvedeným záměrem nesouhlasil. Stejně připomínky pak ČSOP uváděl i v územním řízení.

Podmínky úspěchu:

- *znalost místní situace (možnost poukázat na již existující vysílače a podmínky jejich povolení, pohledová exponovanost, atd.),*
- *správně stanovené podmínky, v tomto případě se jednalo o zcela zbytečný zásah do krajinného rázu, a bylo proto vhodnější s celým záměrem nesouhlasit, než stanovovat pouze omezující podmínky,*
- *aktivní účast v řízení, odvolání proti rozhodnutí správního úřadu v první instanci.*

Príslušný správny úrad oznámil OS ČSOP Benešov zahájení řízení ve věci vydání závazného stanoviska k umístění stavby z hlediska krajinného rázu. ČSOP se do řízení přihlásil a ve svém vyjádření zdůraznil své negativní stanovisko k této stavbě. Vysílač by totiž zcela zásadním způsobem ovlivnil dochovaný krajinný ráz obce a jejího okolí, ve kterém je dominantou věž kostela. V blízkosti navrhované stavby se navíc již jedna základnová stanice pro přenos mobilního signálu nachází, a to nad obcí vzdálenou cca 1 km. Vzhledem k tomu, že ČSOP prosazuje do všech rozhodnutí povinnost umožnit sdílení s ostatními operátory, bylo velmi pravděpodobné, že tuto povinnost má i provozovatel nedaleké základnové stanice.

Ještě před vydáním tohoto závazného stanoviska bylo zahájeno územní řízení o téže stavbě. ČSOP se do řízení přihlásil a zopakoval svůj nesouhlas z řízení o zásahu do krajinného rázu. Několik dní po zahájení územního řízení ale příslušný úřad rozhodl o kladném stanovisku k zásahu do krajinného rázu. Tímto rozhodnutím umožnil stavbu základnové stanice s těmito omezujícími podmínkami:

- sloupové provedení stanice (nikoliv příhradové),
- nevýrazná barva sloupu,
- snížení původně navrhované výšky stožáru o 10 m (konečná výška 35 m),
- stavba bude dočasná (max. 35 let),
- technologický kontejner bude mít sedlovou střechu s taškovou krytinou v nevýrazné barvě.

Proti tomuto rozhodnutí podal ČSOP včas odvolání, ve kterém upozornil především na nepochopitelnost mezi zásahem do krajinného rázu a skutečnou potřebností stavby vysílače vzhledem k zařízením již existujícím i povolovaným. Odvolací orgán tomuto odvolání vyhověl a změnil stanovisko k zásahu do krajinného rázu na záporné, respektive na neudělení stanoviska k tomuto zásahu. Ve svém odůvodnění souhlasil s argumenty ČSOP, které dále rozvedl o podrobný popis okolí stavby a jejího vlivu na něj. Bez udělení závazného stanoviska nebylo možné vést další povolovací řízení, a stavba tak nebyla realizována.

Zaplocení cesty u Sázavy

Nový majitel nemovitosti u řeky nesouhlasil se současným stavem, kdy přes jeho pozemek vedla cesta podél řeky. Tato cesta tudy vedla již několik staletí a byla důležitou komunikační spojnici pro turisty, obyvatele okolních vesnic i nespočet druhů zvířat. Místně příslušná složka ČSOP se proto rozhodla bránit tuto stezku i soudní cestou. A to ve třech různých řízeních, která se týkala vodoprávního povolení, řízení o zrušení veřejné cesty a zásahu do významného krajinného prvku. Podařilo se jí sehnat na tuto činnost grant, schopné právníky, a tím získat prostor pro vyjednávání s vlastníkem nemovitosti, který nakonec s cestou, v byt pozmeněné formě, souhlasil.

Podmínky úspěchu:

- nebát se i soudních řízení (pozor jsou ale časově i finančně náročná, v tomto případě

trvala cca 3 roky, náklady přes 50 000 Kč),

- *nebát se více žalob současně (v tomto případě – vodoprávní řízení, zásah do VKP),*
- *spolupráce s odborníky (věcné posudky, právní zastoupení),*
- *být vytrvalý i ve správních řízeních (u vodoprávního řízení se ČSOP odvolala proti rozhodnutí celkem 3krát),*
- *neformální komunikace s protistranou (nakonec byla dosažena dohoda tímto způsobem),*
- *existuje možnost bránit se i proti nekvalitním znaleckým posudkům (vlastní proti-posudek, stížnost na znalce).*

Současně probíhala tři různá řízení, která přešla až do řízení soudních – vodoprávní, souhlas k zásahu do významného krajinného prvku a souhlas se zrušením veřejné cesty podle zákona o ochraně přírody a krajiny. Zároveň s těmito řízeními probíhala komunikace mezi ČSOP a majitelem nemovitosti.

Ve vodoprávním řízení městský úřad svým rozhodnutím udělil souhlas ke stavbě oplocení již v roce 2003. Proti tomuto rozhodnutí se ČSOP odvolala a tomuto odvolání krajský úřad vyhověl – rozhodnutí zrušil a vrátil. Tato situace se opakovala ještě třikrát. ČSOP ve svých odvoláních upozorňoval na následující nedostatky rozhodnutí:

- nedostatečné vypořádání s námitkami účastníků,
- nevychází se ze spolehlivě zjištěného stavu věci (dosud nebylo vymezeno aktivní

Výsledek případu zaplacení cesty u Sázavy (foto B. Vtípil)

- záplavové území, což ČSOP považuje za klíčovou předběžnou otázku),
- způsob vypořádání znaleckých posudků a odborných vyjádření (příslušný obecní úřad odmítl pravdivost posudku předloženého ČSOP, naopak posudky majitele odmítl hodnotit),
- správce vodního toku vyslovil nesouhlas (který není v rozhodnutí řádně citován),
- skutečnost, že stavba oplocení nevyhovuje komplexní protipovodňové ochraně, konkrétně systematické prevenci,
- skutečnost, že stavbou oplocení dojde k narušení přírodního prostředí, zhoršení odtokových poměrů v lokalitě a ke zvýšení rizika porušení práv a právem chráněných zájmů třetích osob,
- možný precedent i pro další obdobné situace.

Důvodem pro zrušení rozhodnutí odvolacím orgánem byl nedostatečně posouzený skutkový stav – odtokové poměry v oblasti a jejich ovlivnění případnou stavbou oplocení, nedostatečné posouzení navrhovaných protipovodňových opatření.

Proti rozhodnutí ve vodoprávních řízeních i proti procesnímu rozhodnutí o vyloučení z řízení se odvolala také obec. Jejím odvolání bylo vyhověno a s obcí bylo dále jednáno jako s účastníkem řízení. Obec má totiž právo se účastnit řízení, dojde-li rozhodnutím k ovlivnění vodních poměrů na jejím území (srovnej ustanovení § 115 odst. 4 vodního zákona).

Žádosti majitele nemovitosti byly doloženy posudky, jejichž vypracování ČSOP napadla. Bylo jí vyhověno, jednomu ze znalců byla udělena výstraha, druhému byla odebrána znalecká doložka. ČSOP předložila svůj protiposudek, který prokazoval opačný stav.

V rámci „druhého kola“ správních řízení podal ČSOP podnět k provedení vrchního vodoprávního dozoru Ministerstvu zemědělství ČR. V ní upozorňoval:

- na udělení souhlasu ke stavbě oplocení v aktivní zóně záplavového území, což je vodním zákonem na několika místech striktně zakázáno,
- skutečnost, že stavba oplocení nevyhovuje komplexní protipovodňové ochraně, konkrétně systematické prevenci,
- skutečnost, že záplavy v roce 2002 byly nižší než stoleté, přesto zaplavily část oplocovaného pozemku,
- skutečnost, že stavbou oplocení dojde k narušení přírodního prostředí, zhoršení odtokových poměrů v lokalitě a ke zvýšení rizika porušení práv a právem chráněných zájmů třetích osob,
- skutečnost, že povinnost zbavit pozemek oplocení vyplývala z pravomocného a dosud nezrušeného rozhodnutí okresního úřadu,
- možné narušení výkonu oprávnění správců vodního toku, neboť by znemožňoval průchod podél vodního toku,
- možný precedent i pro další obdobné situace,

- zjevně účelové podklady žadatelů.

Ministerstvo zemědělství ČR upozornilo, že nemůže činit žádné rozhodnutí, protože řízení není ještě pravomocně ukončeno. ČSOP přesto i toto vyřízení považoval za uspokojivé, protože případ bude dále Ministerstvem zemědělství ČR sledován.

Řízení dále pokračovalo „třetím kolem“ správních řízení. Obec byla jejich účastníkem. Správce povodí souhlasil se záměrem s podmínkami:

- udržování volného koridoru 4 m od břehové hrany (později upozornilo, že se nejedná o podmínku ale doporučení),
- možnost vstupu na pozemek pro správce toku,
- protipovodňová vrata na úrovni stoleté vody, která budou udržována v řádném technickém stavu.

Vyjádření ČSOP obsahovalo stejné připomínky jako v podnětu k provedení vrchního vodoprávního dozoru. Bylo provedeno místní šetření, ve kterém účastníci vyjádřili stejná stanoviska. Městský úřad opět vydal souhlasné rozhodnutí, ve kterém komplexně zamítl námitky ČSOP.

ČSOP se proto odvolal z těchto důvodů:

- výrok rozhodnutí je nedostatečně určitý – projekt se několikrát měnil a není zcela zřejmé, který z nich se nyní povoluje,
- rozhodnutí nevychází ze spolehlivě zjištěného stavu věci (aktivní zóna záplavového území není stále určena, řízení by mělo být přerušeno do jejího stanovení, protože se jedná o zásadní předběžnou otázku; bez bližšího odůvodnění byla snížena hranice stoleté vody; nebyly vypořádány rozpory v dokazování; napadené rozhodnutí se příčí požadavkům správce vodního toku; nesprávné hodnocení některých zjištěných skutečností),
- upozornění na zjevné nesprávnosti – název katastrálního území, způsob doručování advokátovi.

Krajský úřad zamítnul odvolání ČSOP a souhlasné rozhodnutí potvrdil. ČSOP proto podal žalobu proti rozhodnutí o odvolání, protože se odvolací orgán vůbec nevypořádal s odvolacími námitkami žalobce. Ve svém vyjádření k žalobě krajský úřad upozornil, že se v řízení vůbec nejednalo o hmotných právech žalobce a žalobu je proto nutné odmítnout. Ve své replice ČSOP trval na projednání své žaloby, a to i bez ústního jednání. Soud žalobě ČSOP vyhověl a rozhodnutí o odvolání zrušil.

Nový majitel nemovitosti podal žalobu proti rozhodnutí obecního úřadu, kterým nesouhlasil se zrušením části veřejně přístupné stezky za účelem oplocení pozemku, tento nesouhlas byl potvrzen i žalovaným – krajským úřadem. Majitel argumentoval právem na nerušený výkon vlastnického práva, které je omezováno veřejnou stezkou, která navíc nebyla řádně povolena (podle ustanovení § 63 odstavec 1 a 2 zákona o ochraně přírody a krajiny). ČSOP ve svém vyjádření k žalobě upozornil na:

- skutečnost, že žaloba nebyla pravděpodobně podaná včas,
- v žalobě jsou zaměňovány vady řízení a nezákonnost rozhodnutí (žaloba směřuje proti vadám řízení a argumenty směřující k nezákonnosti rozhodnutí jsou

proto zcela irrelevantní),

- veřejná cesta nemusí vznikat pouze se souhlasem orgánu ochrany přírody a krajiny, pokud se tak stalo v době před účinností zákona o ochraně přírody a krajiny,
- navíc žalobci sami požádali o zrušení cesty, čímž implicitně souhlasili s její existencí.

Tato žaloba byla zamítnuta, protože cesta je historická, existovala již prokazatelně nejméně od roku 1920. Nebylo proto třeba ji povolovat. Navíc existovala již v době, kdy si majitel kupoval pozemek a o daném omezení tedy věděl.

Obecní úřad vydal původně nesouhlasné stanovisko k zásahu do významného krajinného prvku, které bylo změněno na souhlasné, ČSOP proti němu podal žalobu. Městský soud řízení zastavil s odůvodněním, že rozhodnutí o zásahu do významného krajinného prvku je rozhodnutím předběžné povahy a může být soudem přezkoumáno až v souvislosti s rozhodnutím konečným. Nejvyšší správní soud ale vyhověl kasační stížnosti ČSOP, protože rozhodnutí o zásahu do významného krajinného prvku je konečné a žádné další rozhodnutí už nemusí existovat, stavba může být např. jen ohlášena.

Důležitá byla i stížnost na starostu obce, že nevede seznam veřejně přístupných stezek a komunikací, kterou tehdejší okresní úřad uznal jako oprávněnou. Starosta stezku následně zaregistroval.

Komunikace mezi vlastníkem a ČSOP. Obě strany se nakonec dohodly na stažení žalob a smírném vyrovnání. Vlastník nemovitosti byl ale překvapen požadavkem na bezúplatný převod celého sporného pruhu podél řeky. Proto se dohadovala šířka převedeného pruhu podél řeky (možnost koupě jen úzkého pruhu pro formální možnost účasti v řízeních, nebo celková šířka pro pohodlný průchod), místo od kterého se bude šířka měřit a druh věcného práva. Nakonec ke koupi pruhu pozemku pro cestu nedošlo, ale majitel s plotem ustoupil dále od říčního břehu a nechal jí na své náklady upravit na velmi komfortní cestu, která je dostatečně pohodlná pro průjezd i průchod cyklistů, včetně možnosti rybolovu.

Závěr

OS ČSOP Benešov je sdružení sdružující téměř všechny základní organizace ČSOP působící na okrese Benešov. Díky tomu mohl vzniknout v našich podmínkách jedinečný tým lidí, kteří se soustřeďují na veškerá řízení týkající se zásahu do přírody nebo krajiny v poměrně široké územní oblasti. Tento tým se stal partnerem pro jednání se všemi příslušnými orgány veřejné správy, a získal tak široké spektrum z dlouhodobé zkušenosti vycházejících informací o způsobech vedení a výsledcích řízení.

Okres Benešov je jednou z nejméně obydlených oblastí ve středních Čechách s absencí větších sídel. Oblast má pahorkatinný ráz s převládající zemědělskou výrobou a minimem průmyslu (včetně zdrojů nerostných surovin). Z celkového pohledu

se jedná o ekologicky relativně vyváženou krajinu, jejíž celistvost výrazněji narušují pouze dvě stavby dálničního typu.

V průběhu sledovaného období roků 1996 – 2007 bylo ČSOP ohlášeno téměř sedm tisíc řízení, což jsou dvě řízení každý pracovní den. Z kapacitních důvodů si ČSOP vypracoval kritéria, kterých řízení se účastnit a s jakým typem vyjádření, a kterých se naopak neúčastnit. Tento postup umožňuje soustředit se na řízení s ekologicky významnějším dopadem.

Účast ČSOP se zakládá výhradně na zákonu o ochraně přírody a krajiny, který umožňuje účast i na řízení podle jiných právních předpisů, pokud se týkají ochrany přírody a krajiny. Řízení podle tohoto zákona tak tvoří 47 % všech řízení, stejného poměru dosahují i řízení podle stavebního zákona. Nejmenší podíl mají řízení podle vodního zákona (6 %).

Řízení o kácení dřevin rostoucích mimo les tvoří téměř dvě třetiny řízení podle zákona o ochraně přírody a krajiny (30 % všech řízení), zbytek jsou řízení o zásahu do významného krajinného prvku, krajinného rázu a řízení související se zalesňováním pozemků (vše mezi 5 – 8 % řízení). Řízení podle stavebního zákona jsou rozdělena na několik dalších subkategorií, nejčastěji se ale vyskytuje kategorie zbytková – ostatní stavby a liniové stavby. Vodoprávní řízení jsou rovnoměrně rozdělena mezi řízení při budování a rekonstrukcích čistíren odpadních vod a mezi řízení ostatní (revitalizace toků, atd.).

V naprosté většině řízení ČSOP s daným záměrem souhlasil (91 % všech řízení) a pouze v 9 % vyslovil svůj nesouhlas. Ve většině případů ale ČSOP podmínil svůj souhlas dalšími podmínkami (70 % řízení), pouze ve zhruba pětině řízení souhlasil bez dalšího (21%).

Tato vyjádření jsou téměř vždy respektována příslušným orgánem veřejné správy. V první instanci se tak děje ve více než 90 %, ve druhé instanci ve více než 83 %. I takto vysoká úspěšnost je jedním z důvodů velmi nízkého počtu odvolání ze strany ČSOP, které tvoří 2 % ze všech řízení v první instanci.

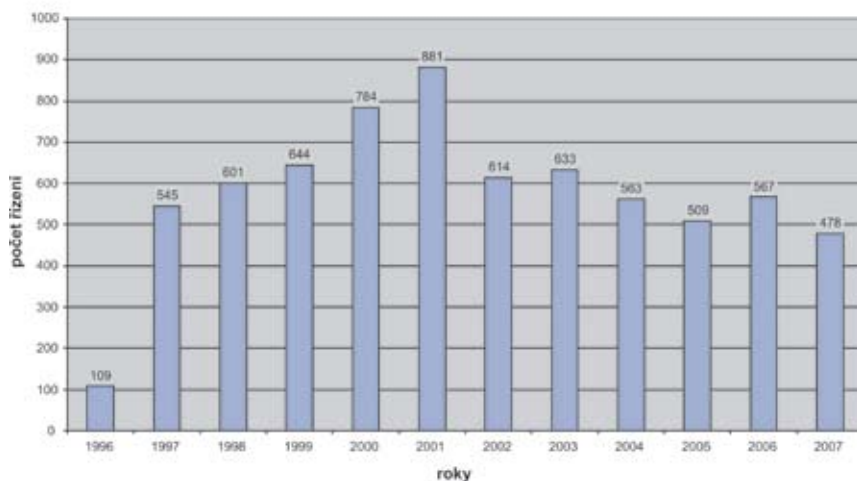
Tyto závěry lze ale považovat pouze za zobecnění všech typů řízení, pro specifika jednotlivých druhů řízení je nezbytné srovnat popis výsledků obsažených v analytické části této práce rozšířeně o podrobnější údaje shrnuté v přílohách spolu s popisem jednotlivých kauz typických právě pro tuto oblast.

Přílohy

Příloha č. 1: Počet řízení v jednotlivých kategoriích a letech

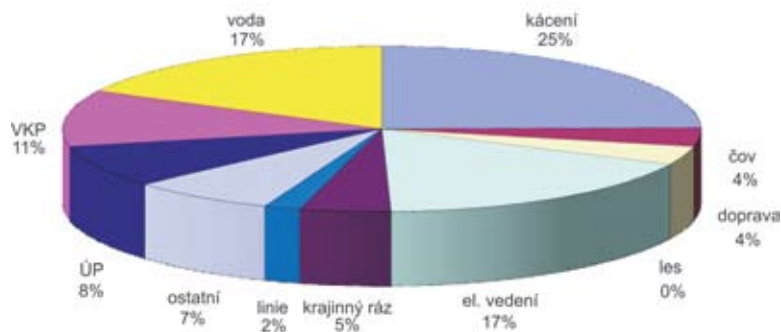
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	Celkem
Kácení	27	74	68	131	172	222	257	282	249	178	219	250	2 129
ČOV	4	30	39	55	29	53	42	20	11	45	24	37	389
Doprava	4	4	5	17	23	30	13	22	14	7	18	26	183
El. vedení	19	6	8	4	7	7	3	7	14	12	14	9	110
Krajin-ný ráz	5	15	37	46	45	24	31	16	18	46	46	12	341
Les	0	21	26	45	60	176	55	50	39	33	24	12	541
Linie	2	109	78	51	80	103	38	39	19	18	46	25	608
Ostatní	8	98	197	139	222	155	83	73	63	55	99	33	1 225
ÚP	9	87	30	61	54	35	52	48	52	46	25	10	509
VKP	12	54	64	37	65	45	28	42	39	46	31	22	485
Voda	19	47	49	58	27	31	12	34	45	23	21	42	408
Celkem	109	545	601	644	784	881	614	633	563	509	567	478	6 928

Celkový počet řízení

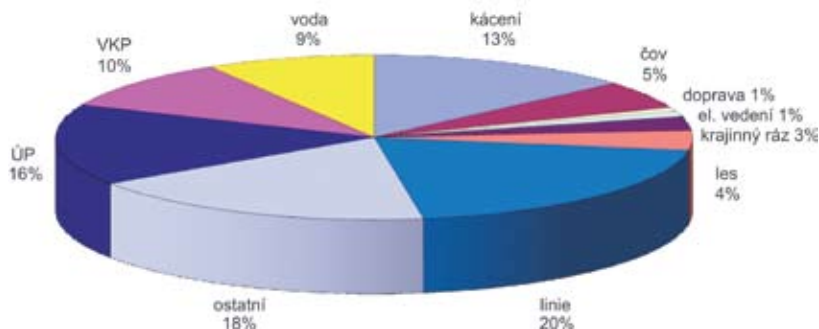

Příloha č. 2: Poměr řízení v jednotlivých letech

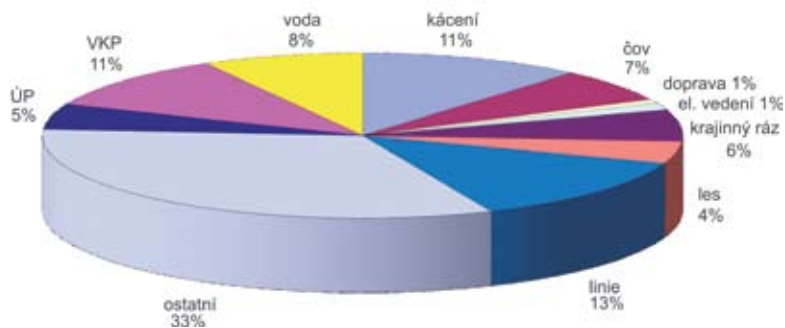
Poměr řízení v jednotlivých oblastech (1996)

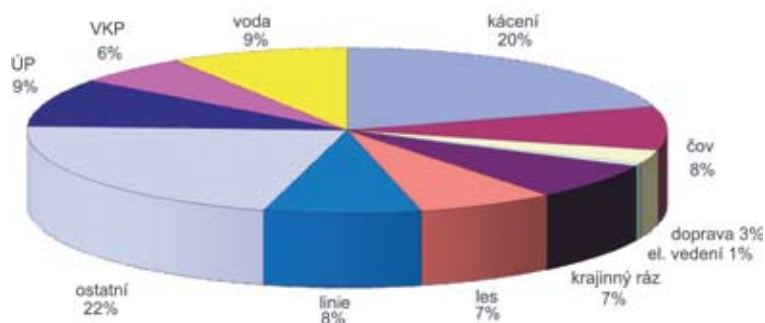
Poměr řízení v jednotlivých oblastech (1997)

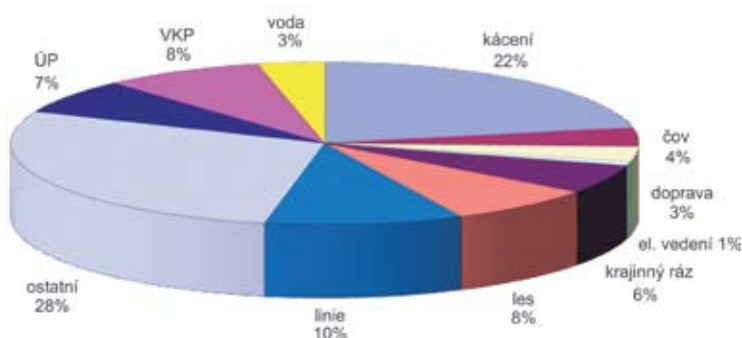
Poměr řízení v jednotlivých oblastech (1998)

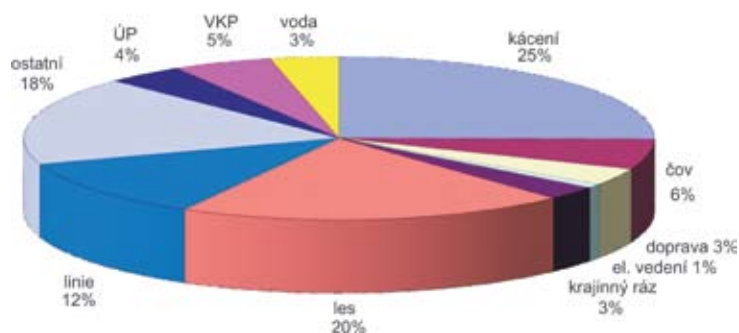
Poměr řízení v jednotlivých oblastech (1999)

Poměr řízení v jednotlivých oblastech (2000)

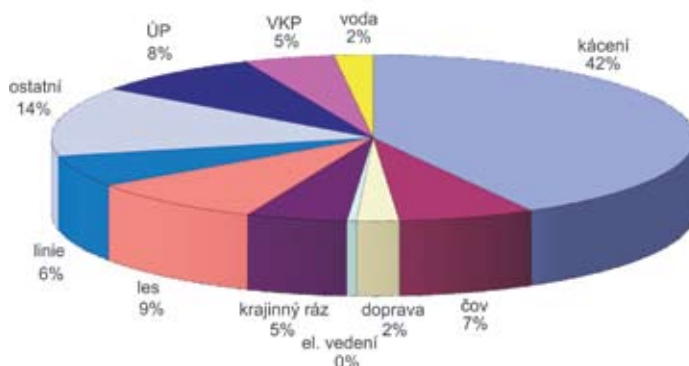

Poměr řízení v jednotlivých oblastech (2001)

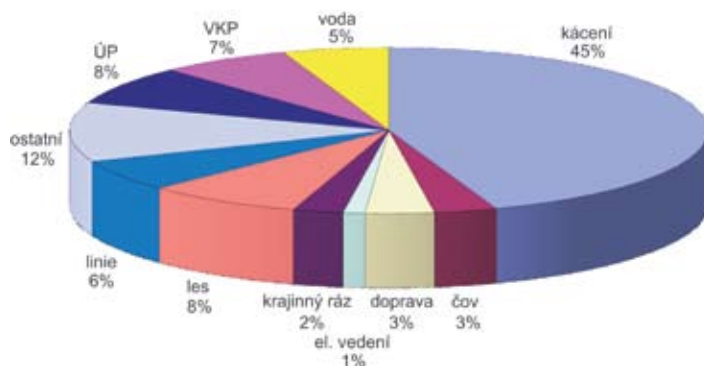

**Účast Českého svazu ochránců přírody ve správních řízeních
na okrese Benešov v letech 1996 – 2007 – ANALYTICKÁ A PŘÍPADOVÁ STUDIE**

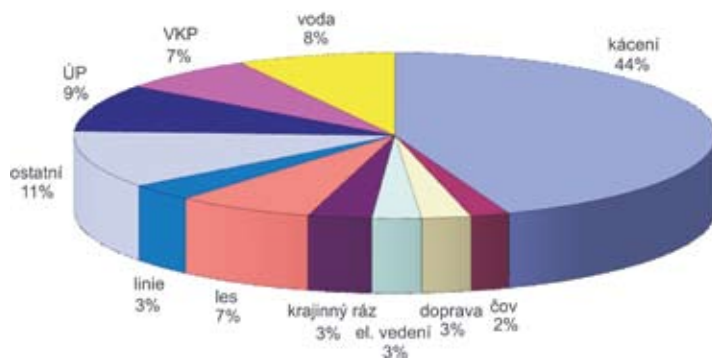
Poměr řízení v jednotlivých oblastech (2002)

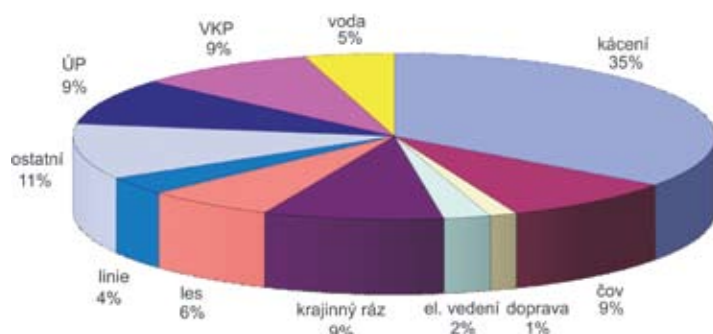
Poměr řízení v jednotlivých oblastech (2003)

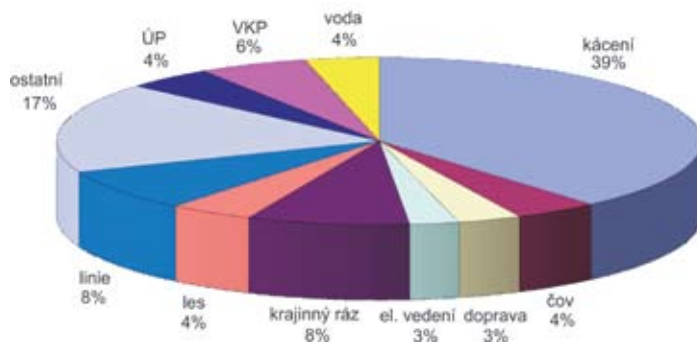
Poměr řízení v jednotlivých oblastech (2004)

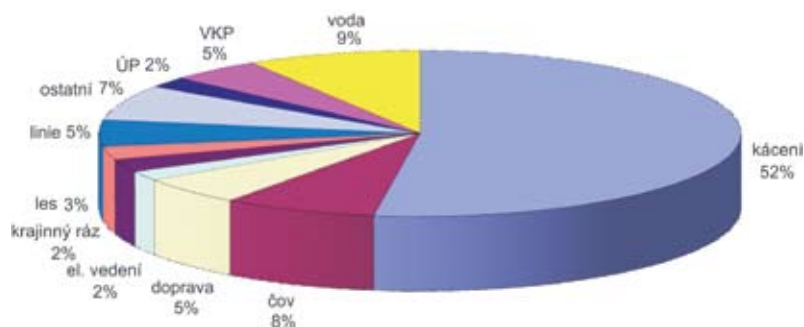
Poměr řízení v jednotlivých oblastech (2005)

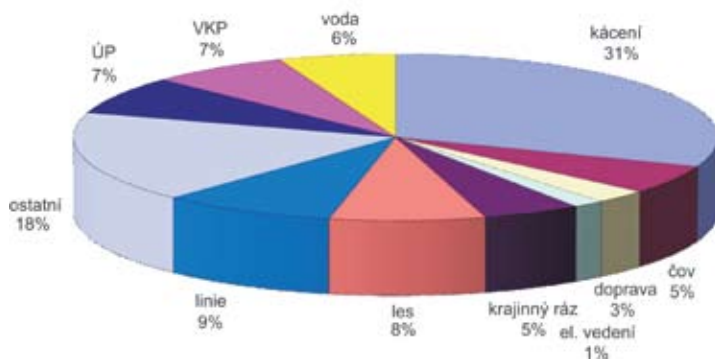
Poměr řízení v jednotlivých oblastech (2006)

Poměr řízení v jednotlivých oblastech (2007)

Poměr řízení v jednotlivých oblastech celkem

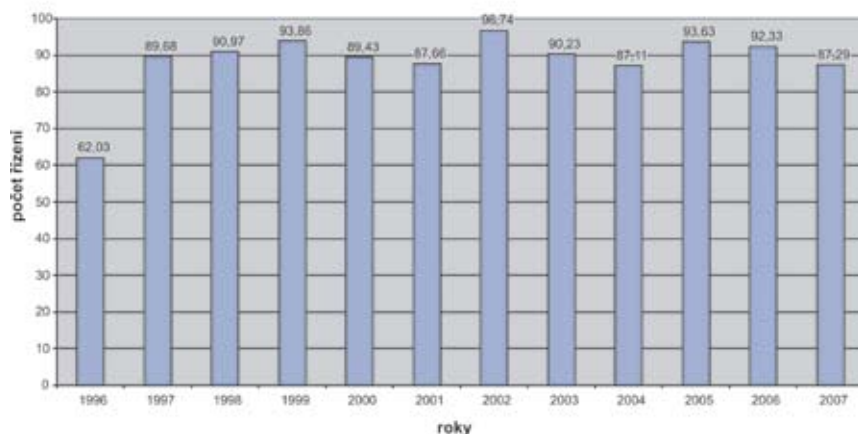
Příloha č. 3: Úspěšnost v řízení

Úspěšnost řízení v první instanci

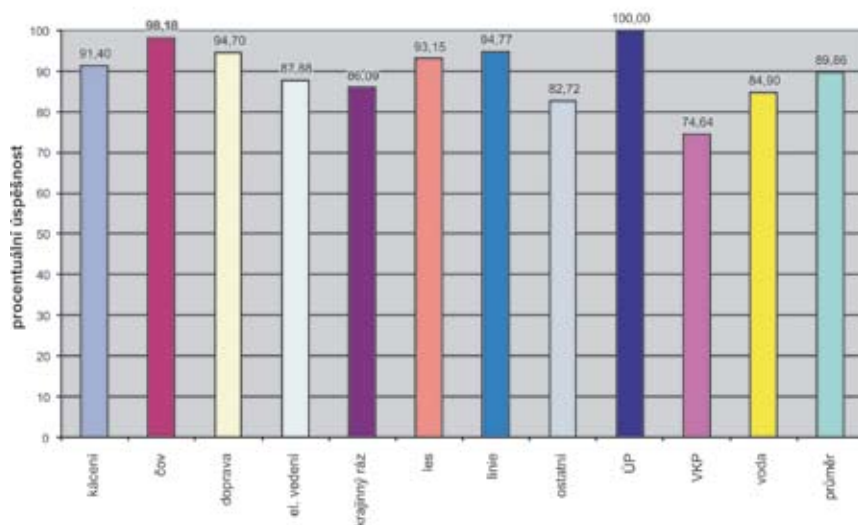
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	průměr
kácení	81,25	82	90,48	88,6	92,5	93,75	96	90,68	96,85	97,44	98,21	88,98	91,4
ČOV		80	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	98,2
Doprava	100	100	100	100	90	100	100	75	100	100	71,4	100	94,7
El. vedení	90,9	100	100	100		0	100		100	100	100		87,9
Krajinný ráz		100	71,43	75	90	100	100	100	60	76,92	73,68	100	86,1
Les		100	100	75	100	100	100	75	85,71	88,89	100	100	93,1
Linie	100	92,31	94,87	100	100	100	100	100	100	100	100	50	94,8
Ostatní		87,5	90,63	100	88,46	80	100	100	50	66,67	80	66,67	82,7
ÚP					100	100	100		100	100			100
VKP	0	75	91,67	100	33,33	90,48	71,43	71,43	82,35	100	100	80	74,6
Voda	0	80	70,59	100	100	100		100	83,33	100	100	100	84,9
Průměr	62	89,7	91	93,9	89,4	87,7	96,7	90,2	87,1	93,6	92,3	87,3	89,9

(U prázdných polí nebyly k dispozici vyjádření ČSOP, proto nebylo možné hodnotit jejich úspěšnost.)

Úspěšnost řízení během let 1996 – 2007 1. instance

Úspěšnost řízení v jednotlivých oblastech 1. instance

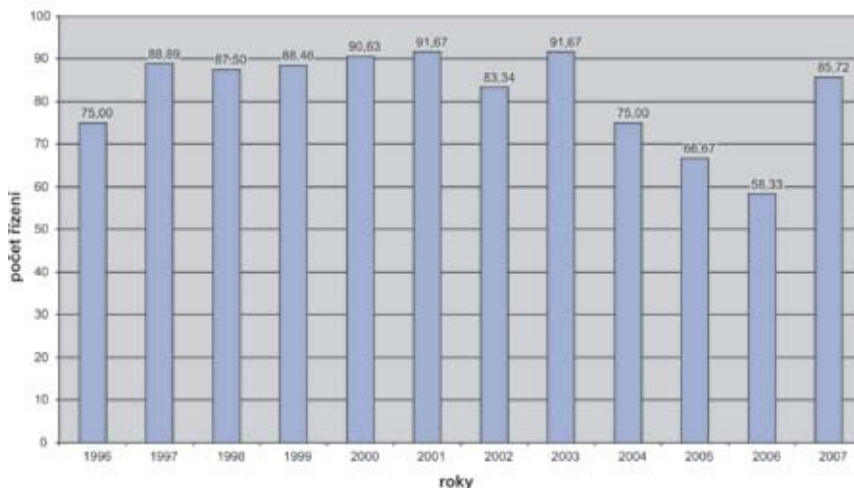

**Účast Českého svazu ochránců přírody ve správních řízeních
na okrese Benešov v letech 1996 – 2007 – ANALYTICKÁ A PŘÍPADOVÁ STUDIE**

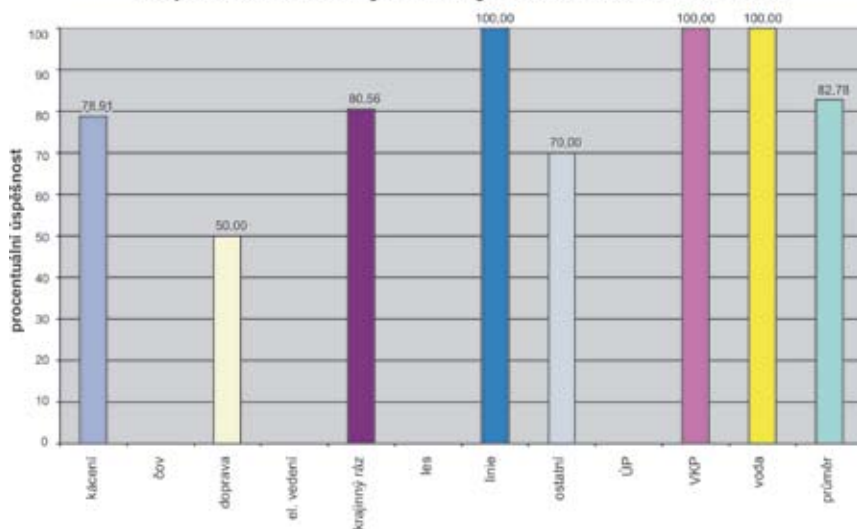
Úspěšnost řízení v druhé instanci

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	průměr
kácení	50	77,78	75	76,92	62,5	83,33	66,67	83,33	100	100	100	71,43	78,91
ČOV													
Doprava					100						0		50,00
El. vedení													
Krajin-ný ráz			100	100	100				50	100	33,33		80,56
Les													
Linie			100										100,00
Ostatní			50		100					0	100	100	70,00
ÚP													
VKP	100	100	100			100	100	100					100,00
Voda			100										100,00
Průměr	75,00	88,89	87,50	88,46	90,63	91,67	83,34	91,67	75,00	66,67	58,33	85,72	82,78

Úspěšnost řízení během let 1996 – 2007 2. instance

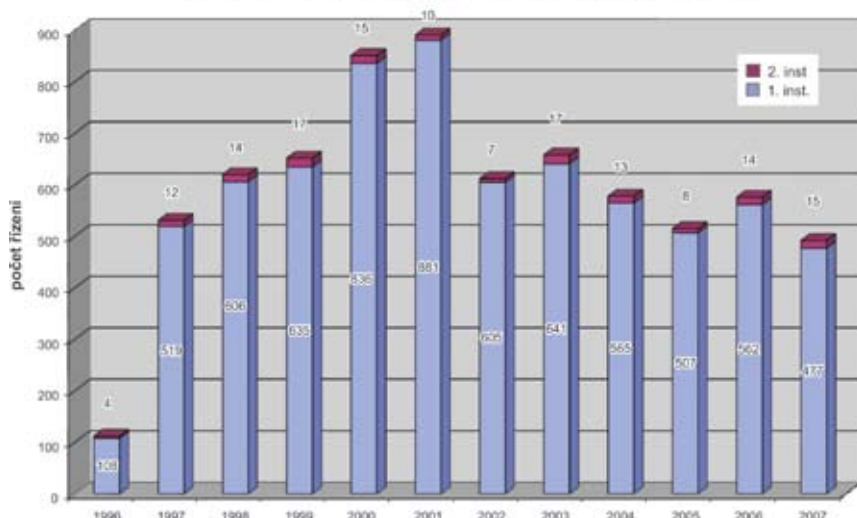

Úspěšnost řízení v jednotlivých oblastech 2. instance

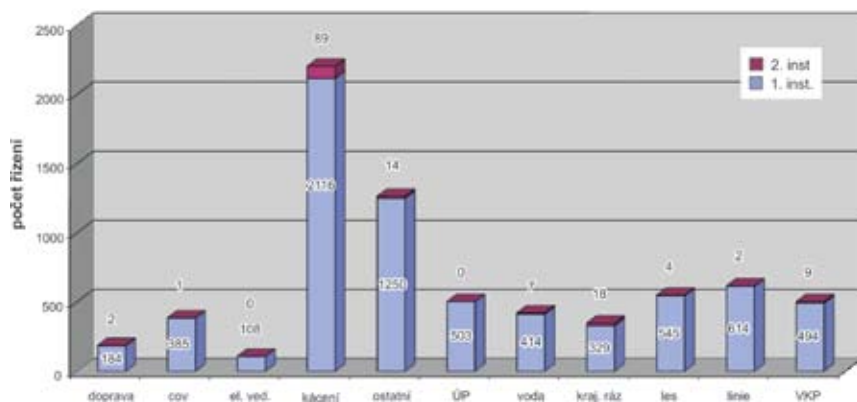

Příloha č. 4: Poměr řízení první a druhé instance

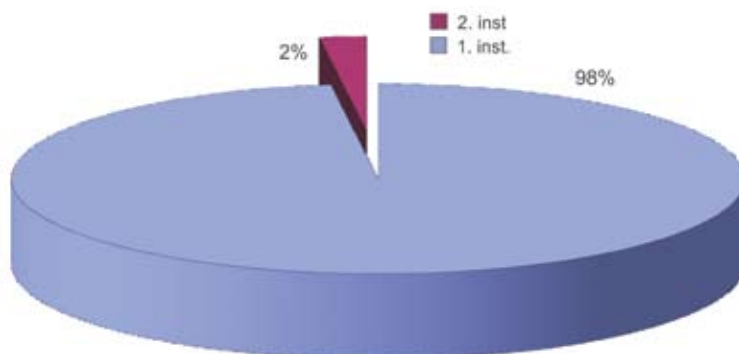
Poměr řízení 1. a 2. instance v jednotlivých letech

Poměr řízení v 1. a 2. instanci podle jednotlivých oblastí

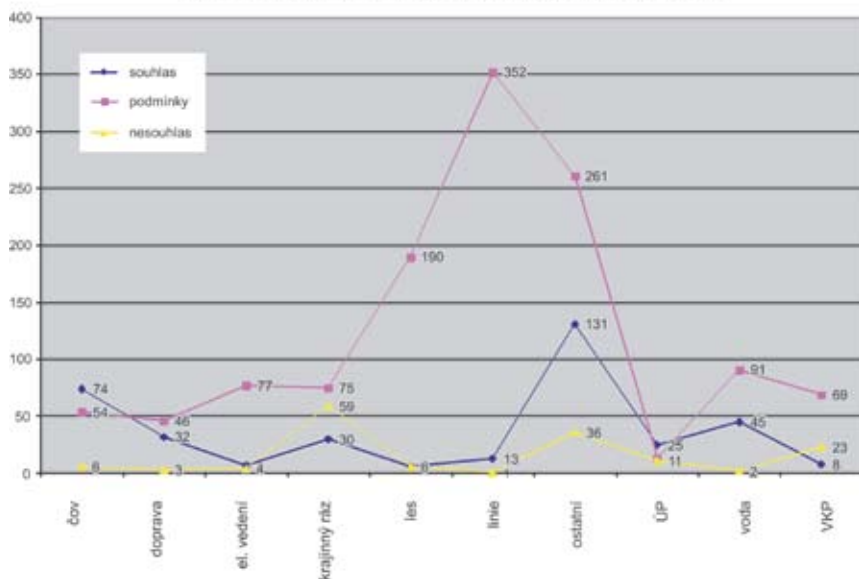
Poměr počtu řízení

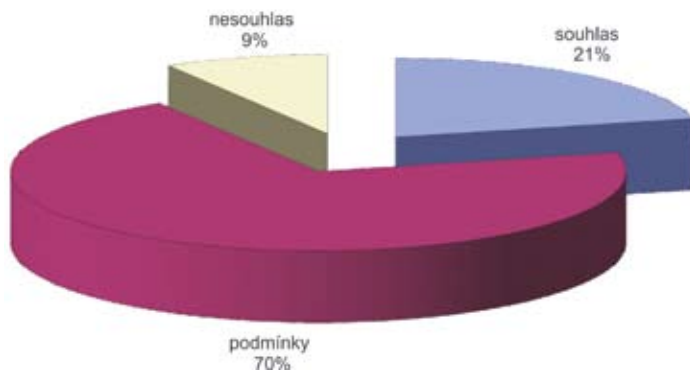
Příloha č. 5: Typ vyjádření ČSOP

	<i>souhlas</i>	<i>podmínky</i>	<i>nesouhlas</i>
ČOV	74	54	6
Doprava	32	46	3
El. vedení	7	77	4
Krajinný ráz	30	75	59
Les	6	190	6
Linie	13	352	1
Ostatní	131	261	36
ÚP	25	13	11
Voda	45	91	2
VKP	8	69	23
Celkem	371	1 228	151

Poměr vyjádření v jednotlivých oblastech

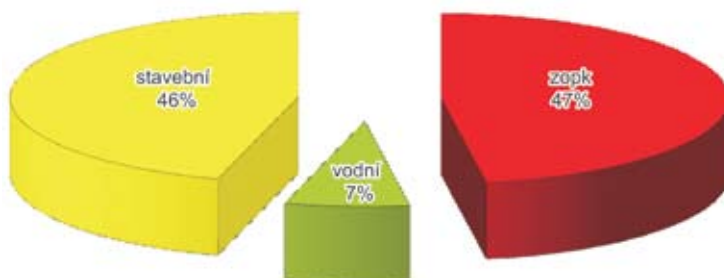
Celkový poměr vyjádření

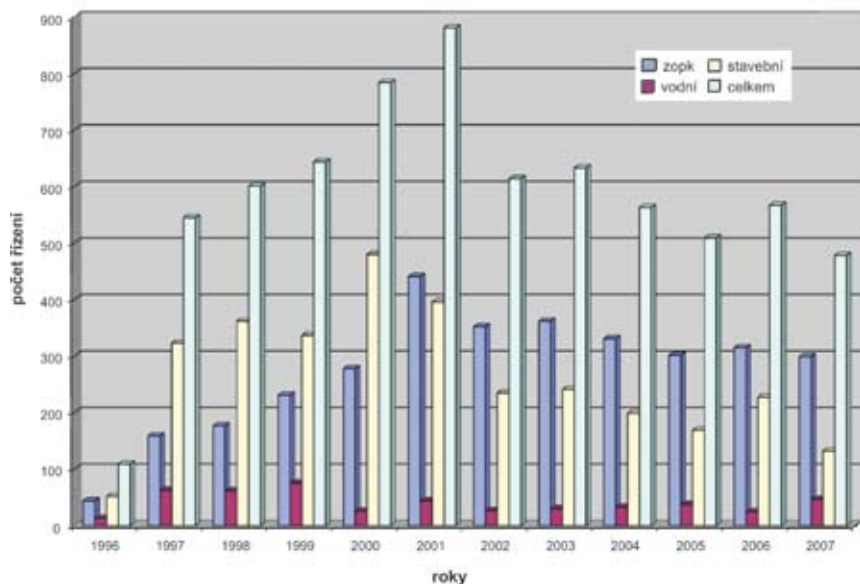
Příloha č. 6: Poměr řízení podle jednotlivých zákonů

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	celkem
zopk	44	159	177	231	278	441	352	362	331	302	315	299	3 291
vodní	13	63	62	76	26	44	27	30	33	38	25	47	484
stavební	52	323	362	337	480	396	235	241	199	169	227	132	3 153
celkem	109	545	601	644	784	881	614	633	563	509	567	478	6 928

Poměr řízení podle jednotlivých zákonů

Srovnání počtu řízení podle jednotlivých zákonů

9. Literatura

Knihy

- Damohorský, M. a kol. Právo životního prostředí, 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2007, 599 s.
- Hendrych, D. a kol. Správní právo. Obecná část. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006, 861 s.
- Krämer, L., Focus on European environmental law, London, Sweet and Maxwell, 1997
- Malý, S. Nový stavební zákon s komentářem. Praha: ASPI, a. s., 2007, 748 s.
- Miko, L. a kol., Zákon o ochraně přírody a krajiny: komentář, vyd. 1., Praha, C. H. Beck, 2005, 526 s.
- Nový správní řád, zákon č. 500/2004 Sb., 500/2004 Sb. ACT of 24th June 2004 Code of Administrative Procedure. Praha: ASPI, a. s., 2005, 556 s.
- Prchalová, J., Zákon o ochraně přírody a krajiny a Natura 2000 – Komentář a prováděcí předpisy, Linde Praha
- Sedláčková, V. Sklenář, T., Tunka, M., Vobrátilová, Z., Doležal, J., Mareček, J., Nový

stavební zákon v teorii a praxi s poznámkami a souvisejícími předpisy, vyd. 1.,
Linde Praha, 704 s.

Stec, S., Casey-Lefkowitz, S.: The Aarhus Convention an Implementation Guide,
New York and Geneva, 2000

Webové stránky

Ekologický právní servis:

www.esp.cz

Předpisy Evropského společenství:

<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>, <http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>

Server Občanské společnosti:

www.obcan.ecn.cz

Účast veřejnosti:

www.ucastverejnosti.cz

Závěry poradního sboru ministerstva vnitra ke správnímu řádu:

<http://www.mvcr.cz/ministerstvo/poradnisbor/zavery>

Časopisy, články, studie

Černohous, P., Šíkola, L.: Od územního plánování po stavební povolení – kdy a jak
se účastnit, Zelený kruh, 2007

Hlavička, J., Oploštil, P., materiál AK Havel&Holásek o novém stavebním zákoně

Hrušková, I., Štěrbová, M., Právní rozhledy, Účast veřejnosti na rozhodování o ži-
votním prostředí podle mezinárodního a komunitárního práva a srovnání právní
úpravy ČR s francouzským a německým systémem, Právní rozhledy, č. 15/2006,
str. 548 an.

Smolek, M.: Judikatura ESD, Ekologie a právo, č. 03/2007, str. 20 an.

Tichá, T., Dvořák, L., Účast veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně
v záležitostech životního prostředí, Ekologie a právo, č. 06/2006, str. 2 an.

Tichá, T., Dvořák, L., Účast veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochra-
ně v záležitostech životního prostředí – dodatek k článku publikovaném v čísle
06/2006, Ekologie a právo, č. 01/2007, str. 18 an.

Archiv

OS ČSOP Benešov

ZO ČSOP Sázava

ZO ČSOP Vlašim

**Účast Českého svazu ochránců přírody ve správních řízeních na
okrese Benešov v letech 1996 – 2007
ANALYTICKÁ A PŘÍPADOVÁ STUDIE**

Autor: Mgr. Petra Humlíčková (Česká společnost pro právo životního prostředí)

Spoluautoři: Ing. Karel Kříž, Ing. Pavel Pešout (ČSOP Vlašim)

Konzultant: Prof. JUDr. Milan Damohorský, DrSc. (Česká společnost pro právo
životního prostředí)

Korektury: Alena Polesná, Jakub Hromas, DiS.

Autoři fotografií: Jakub Hromas, DiS, Ing. Karel Kříž, Ing. Bohumil Vtípil, archiv
ČSOP Vlašim, titulní fotografie Ing. Mgr. Martin Kloudys

Sazba: Milan Červenka dZion

Náklad: 1.500 ks

ISBN 978-80-86327-67-9

**V roce 2008 vydal ČSOP Vlašim, Pláteníkova 264, 258 01 Vlašim,
tel./fax: 317 845 169, 317 845 965, e-mail: vlasim@csop.cz, www.csopvlasim.cz.**

nadace rozvoje
občanské společnosti

